

www.e-rara.ch

**Artis Chemicæ Principes, Avicenna Atqve Geber, Hoc Volumine
Continentur**

**Avicenna
Geber**

Basileae, 1572

Eisenbibliothek Schlatt

Shelf Mark: EM/Rk 162

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-61123>

[Summae perfectionis peri chêmeias liber secundus.]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

S V M M A E P E R
 F E C T I O N I S G E B R I
 Π Ε Ρ Ι Χ Η Μ Ε Ι Α Σ
 Liber Secundus.

*Praefatio, diuidens hunc Secundum li-
 brum in tres partes.*

RINCIPIORUM itaque huius ma-
 gisterij discussione tradita, ne-
 cesse est ex promissione nostra
 intentum huius artis completè
 profequi, sermone illi conueni-
 ente. Et est scilicet consideratio omnis rei,
 per quam perfectio huius operis apertius
 ostendatur. Et cōsideratio necessitatis per-
 fectionis medicinæ, scilicet vt discutiatur,
 ex qua re melius, vel propinquius eliciatur
 illa, ad omnem imperfecti perfectionem.
 Et consideratio similiter artificiorum, per
 quæ cognoscamus, an perfectio sit comple-
 ta. His tribus itaque traditis, & tota erit
 perfectionis tradita cognitio, se-
 cundum nostræ artis in-
 digentiam.

PRIMA PARS HV.
IVS SECVNDI LIBRI,

De cognitione rerum, ex qua perfectio-
nis possibilitas, & modus depre-
hendi potest.

*Quòd cognitio perfectionis huius artis, à
cognitione natura spirituum, & corpo-
rum dependeat, & quòd de utrif-
que copiosè velit tradere.*

Cap. I.

COgnoscere verò non est possibile trās-
mutationes corporum, vel ipsius ar-
genti viui, nisi super mentem artificis
deueniat vera cognitio illorum naturæ, se-
cundū suas radices. Prius igitur corporum
principia notificabimus, quid scilicet sint se-
cundum causas suas, & quid boni, vel mali
in se contineant. Postea verò ipsorum om-
nium corporum naturas cum suis proprie-
tatibus monstrabimus, quæ videlicet sint
causæ corruptionis illorum cum suis experi-
entijs comprobantes.

De natura sulphuris & arsenici.

Cap. II.

ERgo in primis spirituum naturam; qui
ipsorum corporum sunt principia, affe-
rentes, quæ sunt videlicet sulphur, & e-
ius

ius compar, & argentum viuum. Dicimus, quòd sulphur & arsenicum pinguedo sunt terre, vt à nobis narratum est. Cuius experientiam & manifestam probationem elicias per illius facilem inflammationē, & facilem eius liquefactionē per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginum est, nec liquefcit per calidum facile, nisi quòd illius naturam habet. Sulphur itaq;, & illius compar, causam corruptionis habent inflammabilem substantiam, & terream fæculentiam. Causam verò perficientem habent mediam, inter hanc videlicet & illam. Est igitur causa corruptionis in illo terreitas, per hoc, quòd neq; fusionem, neq; ingressione[m] habet. Et similiter inflammabilis substantia, quia neq; stat, neq; stare facit, & quòd nigredinem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis est mediocris illarum substantia, quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressione, quæ per fusionem bonam perficitur. Et per illius subtilitatem nõ remouetur eius impressio de facili propter fugam. Non est autem mediocris illorũ substantia perfectionis causa corporũ, vel argenti viui, nisi figatur. Quæ cum non fixa sit, licet eius impressio nõ remoueat[ur] de facili, nõ tamen stabiliter perpetuatur. Ex his itaq; elicitor illius mediocrẽ substantiam artificem diuidere necesse esse. Diuidere autem

putauerunt quidam impossibile esse propter fortem illius mixtionem. Et illi quidem suis operibus manifestis aduersi sunt: nam ipsum sulphur calcinauerunt, licet non multum, quòd nullam fusionem nec inflammationem dedit: sed illud per diuisionem necesse est euenisse, quia sulphur in sua naturali commixtione permanens, necesse est inflammari & comburi. Ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo, relinquitur, partem in ipso magis inflammabilem, à partibus non inflammabilibus seorsum in artificio separari: nam si possibile est, per calcinationem ad remotionem omnium inflammabilium partium in illo perueniri. necesse est ex eorum naturalibus operibus, eos confiteri, ad omnem partium diuisionem posse perueniri. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerunt fore impossibile. Patet itaque ex præmissis in capitulo, quod non est sulphur de veritate nostræ artis, sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij, per quod ad illius diuisionem possibile est deuenire. In arsenico verò, quia in radice suæ mineræ, per actionem naturæ resolutæ sunt multæ illius partes inflammabiles, ideo artificio separationis eius est facile. Sed ipsum est albedinis tinctura, sulphur verò rubedinis. In sulphuris igitur diuisione magnam adhibere.

habere cautelam necesse est.

De natura Mercurij, siue Argenti viui.

Caput III.

IN argento viuo similiter necesse est superflua demere. Habet enim corruptionis causas, videlicet terream, & adustibilis absque inflammatione aqueitatis substantiam. Putauerunt tamen aliqui illud non superfluam habere terram, vel immunditiam. Sed vanum est quòd cogitatur ab eisdem. Videmus enim ipsum multè liuiditatis, & non albedinis. Et similiter per leue artificium videmus ex illo terram nigram & fæculentam emanare, per lauationem videlicet, cuius modum narrabimus. Sed quia duplicem est per illud perfectionem elicere, medicinam scilicet ex eo facere, & illud perficere: ideoque necesse est ipsum duplicis mundationis gradu præparare, propterea duæ mundationes Mercurij sunt necessariae: vna per sublimationem ad medicinam, & hæc hîc innuitur: alia per lauacrû ad coagulationem, & illa innuetur. Si enim volumus medicinam ex illo creare, tunc necesse est eam à fæculentia suæ terreitatis mundare per sublimationem, ne in projectione creet colorem liuidum, & ipsius aqueitatem fugitiuam delere, ne totam medicinam fugitiuam in projectione faciat, & mediocrem

illius substantiam saluare pro medicina. De cuius est proprietate non aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, & fixum facit. Probamus itaq; perfectiuum esse illud manifestis experiētijs. Nam videmus argentum viuum, argento viuo magis adhærere, & eidem magis amicari: post illud verò aurum, & post hoc argentum. Ideo ex hoc relinquitur, ipsum esse suæ naturæ magis. Alia verò corpora videmus non ad illa tantam conformitatem habere, & ideo ipsa veridicè inuenimus minus de illius natura participare. Et quæcunq; videmus plus ab adustione saluare, illa consideramus plus illius naturâ possidere. Ideoq; relinquitur ipsum argentum viu. esse perfectiuum, & adustionis saluatium, quod est perfectionis vltimum. Secundus verò mundationis gradus est ad ipsius coagulationem. Er est vt sufficiat illi solummodo lauatio suæ terreitatis per vnam diem. Cuius modus hic est: Sumatur patella terrea, & in ea mittatur argent. viuum, super quod fundatur aceti fortissimi pauca quantitas, vel alterius rei consimilis, quæ sufficiat ad cooperiendum illud. Post immittatur ad ignem lentum, ne ferueat, & agitetur cōtinuè cum digitis super fundum patellæ, vt diuidatur argentum viuum in similitudinem subtilissimi pulueris albi, donec totum acetum euaporauerit, & ipsum
 argentum

argentum viuum redeat. Postea verò quod
 fæculentum & nigrum videris ex illo ema-
 nasse, laua & abijce. Et hæc iterata vice mul-
 tiplica, quousq; videris colorem suæ terrei-
 tatis in clarũ, mixtum albo & cœlestino co-
 lore perfectè mutari, quod perfectæ lauatio-
 nis est signũ. Cùm igitur peruenerit ad illud,
 projiciatur super ipsum medicina suæ coa-
 gulationis, & coagulabitur in solificum, &
 lunificum, secundum quod ipsa præparata
 extiterit. Et ipsius narrationem in sequenti-
 bus ponemus. Ex iam igitur dictis patet si-
 militer argentum viuum non esse perfe-
 ctium in natura sua, sed illud quod ex ipso
 producitur per artificium nostrum. Et simi-
 liter in sulphure & eius compari est induce-
 re. Non ergo in his possibile est naturaliter
 naturam sequi, sed per nostrum artificium
 naturale.

De natura marchesita, magnesia, & tutia.

Caput III.

DE alijs autem spiritibus naturalem ne-
 cesse est nos facere traditionem, qui
 sunt scil. marchesita, magnesia, & tu-
 tia, impressionem magnam in corporibus fa-
 cientes. Et ideo dicamus quid sint cum pro-
 bationib. suis in hoc capitulo. Dicimus igi-
 tur, quòd marchesita duplicem habet in sui
 creatione substantiam, argenti viui scilicet
 mortificati, & ad fixationem approximantis, &

sulphuris adurentis . Ipsam autem habere
 sulphureitatem comperimus manifesta ex-
 perientia. Nam cum sublimatur, ex illa ema-
 nat substantia sulphurea manifesta combu-
 rens. Et sine sublimatione similiter perpen-
 ditur illius sulphureitas . Nam si ponatur ad
 ignitionem, nō suscipit illam, priusquam in-
 flammatione sulphuris inflammetur & ar-
 deat. Ipsam verò argenti viui substantiam
 manifestatur habere sensibilibus, Nā albedi-
 nē præstat Veneri meri argenti, quemadmo-
 dum & ipsum argentum viu. & colorem in
 illius sublimatione cœlestinum præstare, &
 luciditatem manifestam metallicam habere
 videmus, quæ certum reddunt artificem, il-
 lam has substantias continere in radice sua.
 Magnesia verò sulphur plus turbidum, & ar-
 gentum viuum magis terreum & fæculen-
 tum, & ipsum sulphur similiter magis fixum,
 & minus inflammabile habere, per easdem
 probare experientias manifestè poteris, &
 ipsam magis naturæ Martis approximare.
 Tutia verò est fumus ipsorum corporum al-
 borū, & hoc manifesta probatione perpen-
 ditur. Nam proiecto fumo mixtionis Iouis
 & Veneris, adhærente in spondilibus fabri-
 cæ fabrorum, eandem impressionem facit
 cum ea. Et quòd fumus metallicus non re-
 dit, nec ipsa similiter sine alicuius corporis
 admixtione. Ideo cū fumus ipsa sit alborum
 cor-

corporum, alba non citrinat corpora, sed ru-
 bea: nam citrinitas non est aliud quàm ru-
 bei & albi determinata proportio. Ideoq; i-
 ipsa propter sui subtilitatem magis ad profu-
 dum corporis penetrat. Et ideo magis alte-
 rat quàm suum corpus, & magis adhæret in
 examine pauco artificio, quod iam tibi nar-
 ratum est. Quæcunq; igitur alterantur, per
 argenti viui virtutem, vel sulphuris, aut ho-
 rum similitium necesse est alterari: quoniam
 hæc sola communicant in natura ad ipsa
 corpora.

De natura solis, siue auri.

Cap. V.

DE corporibus nunc, ampliato sermo-
 ne eorum intimam narremus essen-
 tiam. Et primò de Sole, postea de Lu-
 na: ultimo verò de alijs, secundum quod vi-
 debitur expedire cum suis probationib. quæ
 per experimentum habentur. Est igitur Sol
 creatus ex subtilissima substantia argenti vi-
 ui, & clarissima fixura, & ex substantia pau-
 ca sulphuris mundi, & puræ rubedinis, fixi,
 clari, & à natura sua mutati, tingentis illam.
 Et ideo, quia contingit diuersitas in colori-
 bus ipsius sulphuris, necesse est & auri citri-
 nitatem diuersitatem habere similiter. Est e-
 nim quoddam magis, quoddam verò minus
 in citrinitate intensum. Quòd autem sit ex
 subtilissima argenti viui substantia, perpen-
 R

ditur & ipsum, quia argentum viuum de facili illud suscipit. Non enim argent. viuum aliud quàm suæ naturæ suscipit. Quòd verò claram & mundâ illius substantiam habuit, per splendentem eius fulgorem, & radiantem manifestatur, non solum in die, verùm etiã in nocte sese manifestantē. Quòd verò fixam, & sine sulphureitate comburente habeat, patet per omnem operationem illius ad ignem: nam nec minuitur, nec inflammat. Quòd verò ipsum sit sulphur tingens, patet per hoc, quòd admixtum argento viuo, ipsum in colorem transformat rubeum: & quod sublimatum forti ignitione de corporibus, ita quòd illorū ascendat subtilitas, cū ea citrinissimum creat colorē. Patet igitur, quòd cū pura eius substãtia purum colorē generat, cū non pura, non purum. Qui verò probationis suæ citrinitatis ostēsiōne indiget, sensum non habet: quia per visum percipitur. Subtilissima igitur argenti viui substantia ad fixationem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissima sulphuris materia fixa, & non adurens, tota ipsius auri materia est essentialis. Maior verò argenti viui, quàm sulphuris in illo probatur quãtitas: ideo maiorem argentum viu. habet ingressiōnem in illud. Igitur quæcunq; volueris alterare, ad huius exemplar altera, vt ipsa ad æqualitatem eius perducas. Et modum iam ad illud nos dedimus. Et quia subtiles & fixas ha-

būt pates: ideo potuerunt partes eius multū densari. Et hæc fuit causa ipsius magni ponderis. Per multā verò operatam à natura decoctionē, facta est ex illo paulatiua resolutio, & inspissatio bona, & vltima mixtio, vt cū ignitione liquefcat. Ex præcedentibus. igitur patet, quòd multa quantitas argenti viui est causa perfectionis: multa verò sulphuris, causa corruptionis. Et vniformitas in substãtia, quæ per mixtionem fit in decoctione naturali. Diuersitas verò in substantia est causa corruptionis. Et induratio & inspissatio, quæ per longam & temperatam perficitur decoctionem, est causa perfectionis, oppositum verò corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum argentum viuum sulphur non debite, necesse est secundum diuersitatem illius diuersas corruptiones adduci. Potest enim sulphur, quod super illud cadit, fixum, non adustibile esse totum, aut totum adustibile, & fugiens in natura sulphuris: aut fugiens, & non in natura sulphuris, aut partem fugientis, partem verò fixi tenere: sed in parte naturam sulphuris tenere, & in parte verò non: aut totū mundum, aut medium immundum: aut multæ quantitatis, aut pauçæ, superans in commixto: aut pauçæ quantitatis superatum in illo: aut nec superans nec superatum: aut albū, aut rubeum, aut mediocre. Ex his itaq; omnibus diuersitatibus necesse fuit

628 PRIMA PARS LIB. II.

in natura diuersa creari corpora, & his similia: quas omnes oportet narrare nos cum probationibus manifestis.

De natura Lunæ, siue argenti.

Cap. VI.

IAM ergo patet ex præcedentibus, quòd si ceciderit sulphur mundum, fixum, rubrum, clarum super substantiam argenti viui puram, non superans, imò paucae quantitatis, & superatū, creatur ex hoc aurum purum. Si verò fuerit sulphur mundū, fixum, album, clarum, quod ceciderit super substantiam argenti viui, fit argentum purum, si in quantitate non superet: diminutam tamen habet puritatē ab auri puritate, & spissitudinem grossiorem, quàm aurū. Cuius signum est, quòd non densantur partes eius, in tantum, vt auro compōderet, nec ita fixam substantiam habet, vt illud. Signum est diminutio eius per ignem, & sulphur eius, quod nō est fixum, nec incombustibile, causa est illius. Et quòd sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius paululam inflammationem probatur. Idem aurum fixum & non fixum ad aliud quidem, & ad aliud relatum esse, impossibile non est autumandum. Lunæ enim sulphureitas ad auri sulphureitatem relata, non fixa, & cōburens est. Ad aliorum verò sulphur corporum fixa, & non comburens.

De

*De natura Martis siue ferri. Item de effectibus
sulphuris & Mercurij, deq; causis corru-
ptionis & perfectionis.*

Cap. VII.

SI verò fuerit sulphur fixum terreum, ar-
gento viuo fixo terreo commixtum, &
hæc ambo non puræ, sed liuidæ albedi-
nis fuerint, cuius superantiæ quantitas sit
sulphuris fixi summè, fit ex his ferrum: Quo-
niam superantia sulphuris fixi fusionem pro-
hibet. Ideoq; ex hoc relinquitur, sulphur ve-
locius liquefactionis festinantiã per opus fi-
xionis perdere, quàm argétum viuum. Non
fixum verò videmus citius quàm argentum
viuum liquefcere. Ex his verò manifestatur
causa velocitatis fusionis & tarditatis in cor-
porũ vnoquoq; Nam quod plus de fixo ha-
bet sulphure, tardius: quod verò plus de adu-
rète, facilius & citius fusioné suscipit. Quòd
fatis apertè relinquitur à nobis esse mōstran-
dum. Quòd verò ipsum fixum tardiozem fa-
ciat fusioné, manifestatur per hoc, quod ipsũ
nunquam, nisi calcinetur, figitur, & calcina-
tum nullam dat fusionem: ergo in omnibus
illam impedire debet. Quòd verò nisi calci-
netur non figatur, patet experimento illius,
qui illud figit non calcinatum: quoniam ip-
sum inuenit semper fugere, donec in terram
vertatur. Cuius similitudo est calcis nature.

Hoc autem minimè in argento viuo contingit: quoniam figi potest absq; hoc, quòd in terram vertatur, & figi similiter cum conuersione illius in terram potest. Nam per festinationem ad eius fixationem, quæ per præcipitationem perficitur, figitur, & in terram mutatur. Per successiuam verò illius iterata vice sublimationem figitur similiter, & non in terram vertitur, imò fusionem dat metallicam. Hoc autem manifestum est, & illi probatū, qui vtrasq; fixationes illius expertus est, vsq; in illius consummationem per festinam præcipitationem, & tardam, per successiuas sublimationes. Vidit enim & inuenit sic, vt à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo: quoniam viscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione & mixtione cum rebus alijs. Sentitur enim in illo manifestè viscositas illius per multam adhærentiam. Densam autem substantiã illud habere, manifestè videt monoculus per illius aspectum, & per ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat, cum in natura sua est, & est similiter fortissimæ compositionis, vt narratum est. His igitur relinquatur, ipsum posse figi sine illius humiditatis consumptione, & absq; in terram conuersione. Propter enim bonam partium adhærentiam, & fortitudinē suæ mixtionis, si quo modo partes illius
 inspi-

inspissentur per ignem, vltcrius non permit-
tit se corrumpi, neq; per ingressionem furio-
sæ flammæ in illud se in fumũ vltcrius eleua-
ri permittit: quoniam rarefactionem sui nõ
patitur propter sui densitatem, & carentiam
adustionis, quæ per sulphureitatem combu-
stibilem, quam nõ habet, perficitur. Per hoc
igitur inuentũ est inuentione veridica duo-
rum secretorũ genus mirabile duplex. Vnũ
scilicet causæ corruptionis vnius cuiusq; metal-
lorum per ignem: quarũ vna est inclusio ad-
urentis sulphureitatis in illorum substantiæ
profundo per inflammationem illa diminu-
entis, & exterminans in fumum vltima con-
sumptione, quantumcũq; in illis argentum
vium bonæ fixationis extiterit. Altera verò
est multiplicatio flammæ exterioris super il-
la penetrantis, & secum in fumum resoluen-
tis, cuiuscunq; fixationis in eis ipsum sit. Ter-
tia verò est rarificatio ipsorũ per calcinatio-
nem. Tunc enim flamma vel ignis in illa pe-
netrare potest, & ipsa exterminare. Si igitur
omnes corruptionis causæ conueniant, ma-
ximè corpora corrumpi necesse est. Si verò
non omnes, remittitur corruptionis veloci-
tas vnius cuiusq; corporis secundum remis-
sionem illarũ. Secundum genus est bonitas,
quæ per ipsum consideratur in corporibus.
Quia igitur argentum vium propter nul-
las exterminationis, se in partes com-

positionis sui diuidi permittit (quia aut cū tota sua substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanens stat) notatur in eo necessariò perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & gloriosus Altissimus, qui creauit illud: deditq; illi substantiam, & substantiæ proprietates, quas non contingit ex rebus vllam in natura possidere, vt in illa possit inueniri hæc perfectio per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est quod ignem superat, & ab igne non superatur: sed in illo ammicabiliter requiescit, eo gaudens.

De natura Veneris siue aris,

Cap. VIII.

REdeuntes igitur ad propositum, dicimus, quòd si fuerit sulphur immundum, grossum, fixum, secundum sui maiorem partem, secundum verò sui minorem non fixum, rubeum, liuidum, secundum totum non superans neq; superatum, & ceciderit super argentum viu. grossum, ex eo es creari necesse est. Horum itaq; omniū probationem adducere per data ex natura illorū contingit. Nam cū illud ad inflammationē deponitur, flammam ex eo sulphureā discernere poteris, quæ sulphuris nō fixi est signū. Et deperditio quantitatis eius per exhalationem, per frequentē eius combustionem.

bustionem, sulphur illud fixum habere significat. Nam ex ea fit illius fusionis retardatio, & induratio substantiæ ipsius, quæ signa sunt, multitudinis fixi sulphuris ipsius. Quod illud autem sit rubeum immundum, adiunctum argento viuo immundo, significatur per sensum: vnde alia probatione non indiget. Experimento itaque elicias secretum. Vides enim omnem rem caloris actione in terram mutatam, cum facilitate solui, & ad aquæ naturam redigi. Hoc autem contingit propter partium subtiliationem ab igne. Res igitur magis subtilis in natura propria ad hanc terrenam naturam reducta, magis subtiliatur. Igitur magis soluitur: ita & quæ maximè, maximè. Ex his igitur patet causa corruptionis, & infectionis horum duorum corporum, Martis scilicet & Veneris: quia est per sulphur multæ quantitatis fixum, & non fixum paucae in Venere, minimæ verò in Marte. Cum igitur sulphur fixum in fixationem deuenit per calorem ignis, eius partes subtiliantur: sed pars illa quæ est in aptitudine solutionis suæ substantiæ soluitur: cuius signum est expositio horum duorum corporum ad vaporem aceti. Nam per illud floret in superficie illorum sulphuris eorum aluminositas, per calorem in illo creata subtiliatium. Et si posueris hæc duo corpora in liquorem ponticum, soluentur de facili per ebullitionem multæ

illorum partes. Et si respexeris in mineris horum duorum, manifestam inuenies ex eis solutam aluminositatis substantiam distillare, & in illis adhærere: quæ aluminositas per ponticitatem & facilem solutionem in aquâ mutatur. Non enim pôticum, & facilè solubile reperitur aliud quàm alumen, & quod illius naturæ est. Nigredo verò in vtroque horum duorum corporum ad ignem creatur, ppter sulphur non fixum, quod in illis concluditur: multum quidem in Venere, parum verò in Marte, & ad naturam fixi approximâs. Ideoque non de facili talem impressiorem de Marte remoueri est possibile. Iam igitur patuit, ex sulphure non fixo fusionem fieri, & fusionem adiuuari: ex fixo verò fusionem non fieri, & fusionem impediri. Ex argento verò viuo fixo non est necesse fusionem non fieri, & fusionem impediri. Illud scit necessariò verum esse, qui nullo ingeniorum fusionis, sulphur potuit cõseruare in fusione post illius fixationem. Argentum verò viuum figi potuit per frequentem sublimationis reiterationem ad illud, eo bonam fusionem suscipiente. Ex hoc itaque manifestum est, corpora esse maioris perfectionis, quæ plus argenti viui sunt continentia: quæ verò minus, minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis operibus, vt argentum viuum in cõmixtione superet. Et si per solum argentum viuum

viuum perficere poteris, præciosissimæ perfectionis indagator eris, & eius perfectionis, quæ naturæ vincit opus. Mundare enim poteris intimè, ad quod natura non peruenit. Probatio verò eius, quòd ea quæ maioris argenti viui quantitatem sunt continentia, maioris sint perfectionis, est scilicet facilis susceptio argenti viui. Videmus enim corpora perfectionis amicabilem argenti viui suscipere. Ex præcedentibus itaque sermonibus relinquatur, duplicem esse in corporibus sulphureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti viui cūclusam, in principio suæ mixtionis, alteram verò superuenientem. Quarum altera cum labore tollitur, alteram verò nullo artificiorum ingenio, quod per ignem perficitur, possibile est tolli, ad quod possit nostra operatio congruè ac vtiliter peruenire, cum iam cum eo ad eandem certationem vnitum factum est. Et hoc experimèto probatur, quòd sulphureitatem adustibilem videmus per ignem deleri, sulphureitatem verò fixam minimè. Si igitur dixerimus corpora calcinatione mundari, intelligas vtique à terrea substantia, quæ non in radice suæ naturæ vnita est. Quoniam vnita mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat argenti viui medicina occultans & contemperans illam, aut illam de cōmixto separans. Separatio aut terreae substantiæ in ra-

dice naturæ metallo vnitæ ab eius commixto fit. Aut per eleuationem cum rebus substantiam argenti viui eleuantibus, & sulphureitatem diimittentibus, propter conuenientiam cum eis, vt est tutia & marchesita, quoniam si forti & subita fusione hæc coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducet corpora in fuga sua. Ideoque cum eis eleuare poteris. Aut cum lauatione per argenti viui commixtionem, quam narrauimus. Argentum enim viuum tenet quod suæ naturæ est, alienum verò respuit.

De natura Iouis, siue stanni.

Cap. XI.

HAc igitur inuestigatione proposita, nostrum propositum sequentes innuimus, quod si sulphur fuerit in radice commixtionis, fixatione pauca participans, album albedine non pura, non superas, sed superatum, cum argento viuo secundum partem fixo, secundum partem verò non fixo, albo non puro commixto, sequetur ex eo stannum. Et horum probationem per præparationem inuenies. Quia si stannum calcinaueris, senties ex illo sulphuris fœtorem: quod signum est sulphuris non fixi. Et quia flammam non dat, ne putes illud fixum. Quia non propter fixationem, sed propter superantiam argenti viui, in commixtione saluantis à combustionem
flam-

flammam non dat. Probatur itaque duplex in stanno sulphureitas : duplex item argenti viui substãtia. Vna quidem sulphureitas quę est minus fixa, quia cum calcinatur fœtet vt sulphur. Per primam probatur mixtionis experientia. Altera per continuationem illius in calce sua ad ignem, quam habet, quia magis fixa non fœtet. Probatur verò duplex argenti viui substãtia in illo, quarum vna est non fixa, altera fixa : quia ante illius calcinationem stridet, post verò triplicem ipsius calcinationem non stridet, quod est, quia eius argenti viui fugitiui substãtia stridorem faciens euolauit. Quòd verò argenti viui substãtia fugitiua sit causa stridorem faciens, probatur per lauacionem plumbi cum argento viuo. Quia si cum argento viuo plumbum lauatur, & post lauacrum eius illud fuderis cum igne, non superante suę fusionis ignem, remanebit cum eo argenti viui pars, quę plumbo stridorem adducit, & illud in stannum conuertet. Econuerso verò, per mutationem stanni in plumbum illud considerare potes. Nam per multiplicem calcinationis reiterationem ad illud, & ignis illi magis conuenientis ad reductionis administracionem, in plumbum conuertitur. maximè verò cum per subtractionem suę scorix cum magno calcinatur igne. Et de harum substãtiarum diuersitatibus certificari poteris per

ingenia conseruationis illarū in instrumentis proprijs, & ignis modo eas diuidentis: ad quem nos peruenimus cum instantia, & vidimus certificatione nostra, nos verum per illud estimasse. Quid igitur fit quod post remotionem duorum non fixorum ex loue scilicet sulphuris & argenti viui remansit, te certum reddere nos expedit: vt completè cognoscas ipsius Iouis compositionem. Est igitur illud liuidum, ponderosum, vt plumbum: maiori tamen albedine plumbo participans. Est igitur plumbum purissimum. Et est in ipso æqualitas fixationis duorum componentium, argenti viui scilicet, & sulphuris. Non autem æqualitas quantitatis: quoniam in commixtione vincit argentum viuum: cuius signum est facilitas ingressionis in illud argenti viui in natura sua. Igitur si non maioris argenti viui in illo esset quantitas, non adhæret illi in natura sua sumptum de facili. Ideoque non adhæret Marti, nisi subtilissimo ingenio: nec Veneri propter paucitatem argenti viui in illa, in commixtione sua. Ex hoc igitur patet, quia difficillimè Marti adhæret. Veneri verò facilius, propter maiorem copiam argenti viui in ea: cuius signum est fusio illius facilis, Martis verò difficillima. Fixio verò harum duarum substantiarū, ad firmam approximat fixationem: non autem fixa propterea est perpetuò. Et huius est probatio,

batio, ipsius corporis calcinatio : & post cal-
 cinationem ad fortissimum igné expositio.
 Nam per eum non fiet diuisio, sed tota ascen-
 det substantia: purificata tamen magis. Vide-
 mus ergo substantiam sulphuris in stanno a-
 durétem facilius separari, quàm in plumbo.
 Et huius experimentum vides per facilem
 Iouis indurationem, calcinationem, & melio-
 rationem sui fulgoris. Ideoque consideravi-
 mus hæc corrumpentia in radice illius non
 fuisse, sed ei postea aduenerunt. Et quia in
 prima commixtione non fuerunt illi multū
 coniuncta, ideo facilè possunt separari. Ideo-
 que alterationes in eo sunt velocis operis,
 mūdificatio videlicet, induratio, & illius fixio.
 Et harū causas per ea quę iam à nobis tradita
 sunt, manifestè cōsiderare potes. Et quia post
 has operationes, calcinationem scilicet & re-
 ductionem, considerauimus in fumo suo per
 magnam eleuationem, & ignis expressione,
 & vidimus illum ad citrinitatem pertingere,
 cum hoc sit de proprietate sulphuris calci-
 nati, æstimauimus æstimatione vera, in qua
 fuimus certificati, sulphuris fixi naturam il-
 lud secum multam continere. Qui igitur vo-
 luerit in hac nostra scientia videre verita-
 tem, inuestigationem horum omniū perstu-
 deant cum sedulitate operis, donec per eam
 principia ipsorum corporum, & proprietate-
 tem spirituum inueniāt inuentione certa nō

coniecturali, quam tradidimus, in hoc nostro volumine sufficienter ad artis exigentiam.

De natura Saturni, siue plumbi.

Cap. X.

Restat nos igitur de Saturno descriptionem ponere. Et dicimus, quod non diuersificatur à Ioue post calcinationis reiterationem, ad illius naturam reductio, nisi quod immundiorem habet substantiam à duabus substantijs commixtam grossioribus, sulphure scilicet & argento viuo. Et quod sulphur in illo comburens, est sui argenti viui substantiæ magis adhæsiuum, & quod plus habet de substantia sulphuris fixi ad compositionem suâ, quàm Iupiter. Et harum probationes per experientias manifestas adducemus. Quod igitur ipsum sit maioris terreæ facultatiæ, quàm Iupiter, manifestatur per visum, & per lauacrum eius ab argento viuo, in hoc, quod plus per lauacrum emanat facultatiæ ab eo, quàm à Ioue, & quod primū gradum calcinationis suscipit facilius quàm Iupiter, quod est signum multæ terreitatis. Nam corpora pluris terreitatis facilius inuenimus calcinationis, & terreitatis paucae difficilius calcinationis. Et huius est probatio, difficillima Solis calcinatio completa. Et quod non rectificatur eius sceditas per calcinationis reiterationem sicut in Ioue, quod est

est signum maioris fœditatis in principijs eius ex natura sua, quàm lous. Quod verò sulphuris quantitas combustibilis magis sit argenti viui substantiæ adhæsiua in eo quàm in loue, significatur per hoc, quòd non separatur de eo in fumum quantitas notanda, quin sit citrini coloris multæ citrinitatis: cuius signum similiter est quod in fundo inferiori ex eo remansit, id quod necessario vnus trium horum esse signum relinquitur, aut nullius quãtitatis sulphuris combustibilis in eo, aut paucissimæ, aut multum coniunctæ, in principiorum propinquitate ad radicem cõmixtionis. Sed certificati sumus per illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis, & nõ pauce, imò multæ, quia non remouetur ab eo odor sulphureitatis in breui tempore. Ideo considerauimus consideratione qua certi sumus sulphur comburens illius sulphuri non comburenti ad naturam fixi approximanti, in argenti viui substantia vniformiter esse cõmixtum. Ideo cum scandit fumus eius, necessario cum sulphure non comburenti scandit, de cuius proprietate est citrinitatē creare. Quod verò maior quantitas sulphuris nõ adurentis sit in ipso quàm in loue, à nobis adductum est cum veritate, per hoc quod videmus totum colorem ipsius in citrinum mutari, lous verò in albū, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est via inuestiga-

tionis causæ huius operis, per quod in calcinatione mutatur Iupiter facilius in durum quam Saturnus, non autem in tarditatem liquefactionis velocius quam Saturnus. Et illud ideo, quoniã causa duritiei naturæ est sulphur, & arg. viuum fixũ. Causa verò liquefactionis est duplex, arg. viuum sc. & sulphur combustibile. quorũ alterum, quo ad fusionis perfectionem, sufficit in vnoquoq; gradu eius, cum ignitione scilicet, & sine ignitione, scilicet argentum viuum. Quia igitur in Ioue est multa argenti viui quantitas non verè fixi, remanet in illo multa liquefactionis velocitas, & non remouetur ab illo faciliter. Causa verò mollificationis est duplex, argentum scilicet viuum, & sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex Ioue facilius quam ex Saturno, ideo ex eo altera causarum molliciei remota, necesse est illud indurari calcinatum. Saturnus verò quia vtriusque molliciei causas fortiter habet coniunctas, non faciliè induratur. Est tamen diuersitas in mollicie per argentum viuum, & mollicie per sulphur: quia mollicies per sulphur est cessiua, mollicies verò per argentum viuum extensiua est. Et hoc necessario probatur per hoc, quod videmus corpora multi argenti viui multæ extensionis esse, corpora verò pauci, pauca. Et ideo Iupiter facilius & subtilius extenditur quam Saturnus.

turnus, Saturnus facilius quàm Venus, Ve-
 nus quàm Mars, Luna subtilius quàm Iupi-
 ter, Sol verò quàm Luna subtilius. Patet igitur,
 quod causa induratiōis est arg. viu. fixū, aut sul-
 phur fixū, causa verò molliciei est opposita.
 Causa verò fusionis est duplex, sulphur nō fi-
 xum, & arg. viuum cuiuscunque generis. Sed
 sulphur non fixum necessariō est causa fu-
 sionis sine ignitione. Et manifestè vides hu-
 ius rei experientiam, per projectionem arse-
 nici super corpora difficilis fusionis: facit e-
 nim ea facilis fusionis, & sine ignitione. Cau-
 sa verò fusionis facilis est & similiter argen-
 tum viuum. Causa verò fusionis cum igni-
 tione est argentum viuum fixum. Causa
 igitur impedimenti fusionis cuiuscunque
 est sulphur fixum. Per hoc itaque maxi-
 mum poteris elicere secretum. Quod cum
 plurimæ argenti viui quantitatis corpora
 maximæ perfectionis sint inuenta, pluris vtī
 que quantitatis argenti viui corpora à perfe-
 ctione diminuta perfectō magis approxima-
 re necesse est. Itaque & multæ sulphureita-
 tis corpora plurimè corruptionis esse cōtin-
 git. Quam ob rem igitur ex iam dictis patet,
 Iouem maximæ perfectō approximare, cum
 perfectionis plus participet, Saturnum verò
 minus, minus verò adhuc Venerem, mini-
 mē verò Martem, ex eo quo perfectō depe-
 det. Aliter autem ex medicina complente, &

defectum supplente, & perfectius attenuante ad profundum, corporum spissitudinem, & sub splendentis fulgoris substantia eorum dem palliante fuscenedinem, se habere contingit. Ex hac enim maximæ perfectibilis Venus existit, minus verò Mars, adhuc minus Jupiter, minimè verò Saturnus. Ex his igitur repertum est laboris inuestigatione veridica, ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum præparatione medicinas. Alia enim eget medicina, durum ignibile, alia verò molle & non ignibile corpus. Hoc quidem mollicante, & ad profundum attenuante, & in sua æquante substantia. Illud verò indurante & inspissante occultum eius. Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire, cum manifestis experientijs, ponentibus nobis causas inuentionis diuersarum medicinarum, & quod diminutum relinquunt, & quod ad complementum deducant.

SECUNDA PARS

HVIVS SECVNDI LIBRI, DE
*Medicinis in genere, & de necessitate per-
 fectionis medicina, omnia imperfecta
 persciciente, atque ex qua reme-
 lius & propinquius eli-
 ciatur.*

VNIUSCVIVSQUE CORPO-
 ris imperfecti, similiter & argenti viui necessario
 fore duplicem medicinam, vnā scilicet ad album,
 alteram verò ad rubeum, à quibus tamen om-
 nibus excusamur per vnicam
 perfectissimam.

Cap. XI.

Probamus igitur, spiritus corporibus
 magis alsimilari, per hoc, quòd magis
 corporibus vniuntur & amicabilius, quàm
 alia in natura. Per hoc ergo adductum est no-
 bis inuentione prima, hos esse corporum al-
 terationes medicinam veram. Ideoque om-
 ni quo potuimus ingeniorum genere nos i-
 plos exercuimus, vt per illos, imperfectorū
 vnumquodque corporum, mutatione firma
 in perfectum lunare & solare transformare-
 mus corpus. Quamobrem ex eisdem medici

nam diuersam ex diuersa alterandorum intentione creari necesse accidit. Cum sint igitur duplicis generis metalla alterationis, argentum viuum scilicet perfectione coagulabile, & à perfectiōe diminuta corpora. & hæc iterum multiplicia, alia quidem dura ignibilia, alia verò mollia non ignibilia. Dura quidem ignibilia, vt Mars & Venus, mollia verò, vt Iupiter & Saturnus, necesse est & medicinam similiter perfectiuam multiplicem esse. Alia etenim eget argentum viuum medicina perficiente, alia verò corpora transformanda. Quinetiam alia egent dura ignibilia, vt Venus & Mars, alia verò mollia non ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Et hæc utraque vtriusque generis cum ad se inuicem differant in natura, similiter diuersam ea egere medicinam necessariò accidit. Vnius etenim generis sunt Mars & Venus, sed in speciali quadam proprietate differunt. Etenim hic non fusibilis: illa verò fusibilis. Ideoque alia quidem Mars, alia verò Venus medicina perficitur: & hic quidem ex toto immundus est, illa verò non. Et hic quidem quadam albedine fusca, illa verò rubedine & viriditate participat: quæ in medicina diuersitatis necessitatem imponunt consimiliter. Alterius etiam generis molliciei corpora, scilicet Iupiter & Saturnus, cū hic & similiter differat, diuersa medicina ea similiter egere necesse est.

est. Est enim hic quidem mundus, scilicet Iu-
 piter, ille verò non. At verò & hæc quidem
 mutabilia omnia, nunc Lunaria, nunc Sola-
 ria efficiuntur corpora: ideoque necesse
 est vniuscuiusque duplicem medicinam fore.
 Vnam quidem citrinam, in citrinum mutantem sola-
 re corpus: alteram verò albam in album Lunare
 corpus mutantem similiter. Cum ex quatuor
 igitur imperfectorum corporum unicuique
 duplex materia adinueniatur, Solaris videli-
 cet & Lunaris, octo in summa erunt medici-
 nae omnes corpora perficientes, in forma bo-
 na. Perficitur & similiter argentum viuum in
 Solare & Lunare: ideoque & medicinae alte-
 rantis illud duplicem differentiam esse cõtin-
 git. Decem igitur erunt omnes medicinae,
 quas inuenimus cum totalitate sua ad cuius-
 libet imperfecti alterationem completam. Ve-
 rum utique cum diuturni laboris instantia,
 & magnæ indagationis industria excusari vo-
 lumus ab inuentionis labore harum decem me-
 dicinarum per vnius beneficium medicinae:
 & inuenimus inquisitione longa, neque non &
 laboriosa maxime, & cum experientia certa,
 medicinam vnam, qua quidem durum mol-
 lescit, & molle induratur corpus, & fugitiuum
 figitur, & illustratur fœdum splendore inenar-
 rabili, & eo qui supra naturam consistit. Ideoque
 omnium harum medicinarum expedit sin-
 gulum sermonem adducere, cum causis suis, &

manifestis probationum experientijs. Primum igitur medicinarum decem seriem, & abhinc quidem corporum omnium, deinde verò argenti viui, dehinc verò & vltimo ac perfectis magisterij medicinam transeundum, cum tamen præparatione indigeant imperfecta. Ideo ne propter insufficientiam traditionis artis mordeamur ab inuidis, afferimus in primis narrationem de imperfectorum præparationibus, earum inuentiois causæ necessitatem ponentes, quibus quidè in nostro artificio efficiantur congrua, perfectionis albedinis & rubedinis in vnoquoque gradu medicinam suscipere, & ab eadem perfici. Dehinc verò addendum medicinarum omnium narrationem sufficientem & congruam.

*Vnicuique imperfectorum corporum suam
præparationem esse adhibendam.*

Cap. XII.

EX iam ergo à nobis narratis sermonibus apparet quid superfluum quidue diminutum ex operibus natura relinquat in vnoquoque eorum, quæ imperfecta sunt corpora, secundum sufficientem partem: secundum verò complementum quæ in superioribus omisimus, hîc complebimus sufficienti sermone. Primum igitur, cum corpora imperfectionis mutabilia duplicis generis esse

esse contingat, mollia scilicet, & ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Dura & non fusibilia, aut cum ignitione fusibilia, vt Mars & Venus, hic quidem non fusibilis, illa verò cum ignitione: necessario nos natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentialium, in radice naturæ diuersas præparationes secundum exigentiam illis administrare. Sunt itaque vnius generis transformanda imperfectionis corpora duo necessario: plumbum sc. quod μέλαν, id est nigrū, dicitur & per artem Saturnus: & plumbum stridēs, quod λεκόν, id est album dicitur. Et in hac sententia Iupiter, quæ à se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo ex radice suæ naturæ innata, & in manifesto similiter: quia Saturnus, fuscus, liuidus, ponderosus, & niger, sine stridore totaliter mutus. Iupiter autem albus, liuens parū, multū verò stridens, & modico sono tinnitum adducens: quorū differentiam in profundo illorum tibi cum manifestis experiētijs monstrabimus ex illarum causis necessarijs. Ex quibus secundū magis & minus, præparationis ordinem colligere bonæ mentis artificem contingit. Primò igitur secundum ordinem corporum præparationem narremus: postea verò & ipsius argēti viui coagulabilis. Sed & primò vnius generis, molliciei scilicet, post hoc verò & alterius. Primi quidem generis corporum po-

natur Saturni præparatio & Iouis: postea vero & aliorum, secundum suum ordinem determinatum. Quia in præparatione corporum nihil superfluum ex profundo ipsius remouendum: sed ex manifesto potius.

*Imperfectorum metallorum defectum, medicina
suppleri, superfluum verò præparatio-
ne tolli oportere.*

Cap. XIII.

Saturni verò præparatio multiplex adhibetur essentiæ, & Iouis similiter, secundum ipsorum multiplicis perfectioni approximationis, aut elongationis ab ea gradum. Cum sit igitur aliud ex corrupētibus quidem illorum profundo adueniens ex ipsorum naturæ radice innata, sulphureitatis scilicet terreatas, atque impuritas terræ argenti viui, illorum creationis principijs essentiali natura commixta. Aliud verò superueniens post primam illorum mixtionem, corruptionem adducens, & sunt primi generis sulphureitas comburens, & illius impuritas, & argenti viui substantia fœda: quæ omnia sunt Saturni & Iouis perfectionis substantiam corruptentia. Sed horum quidem alterum impossibile est remoueri per alicuius industriæ medicinam, primi ordinis: alterum verò paruo adminiculo remoueri contingit. Hoc quidem remouendum esse impossibile aduenit, propter hoc, quod in principijs naturæ propriæ

prię huius generis corporum in veram essentiam commixta fuerunt, & vera essentia facta sunt. Ideoq̄ue cum nō sit possibile veram rei cuiusque in natura remouere essentiam, re permanente, nō fuit possibile ab eis hęc corrumptentia delere. Quamobrem igitur putauerunt quidam Philosophorum, per hoc ad artem non posse perueniri. Sed nos quidem & nostro tempore hanc inquirentes scientiā peruenimus ad hoc idem, quod & similiter nullo ingeniorū præparationis modo potuimus corpora illustrare, cum cōplemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, & denigrari potius. Propter hoc igitur & nos similiter in stuporem adducti, multi temporis spacio sub desperationis vmbraculo delituimus. Redeuntes tamen in nos ipsos, & nos ipsos torquentes immensæ cogitationum meditationis afflictionibus, respeximus à perfectione corpora diminuta in profundo suę naturę fœda existere, & nihil ex eis fulgidum inueniri, cum in eis secundum naturam non sit. Non enim inuenitur in re quę in illa non est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessariō & in eisdem nihil superfuū inueniri relinquitur in diuersarū substantiarum separatione in illis, & in profundo suę naturę. Ideoq̄ue per hoc inuenimus aliquid diminutum in illis fuisse, quod compleri necessariō accidit per materiā sibi cōue-

nientem, & diminutum complementem. Est igitur diminutum in illis scilicet paucitas argenti viui, & non recta spiffatio eiusdem. Igitur complementum erit in illis argenti viui multiplicatio, & spiffatio bona, & fixio permanens. Hoc autem per medicinam ex illo creatam perficitur. Hæc enim cum ex argento viuo sit in esse deducta, per beneficium illius luciditatis & splendoris, illorum fuscenedinem palliando celat & tegit, & splendorem educit, & in fulgorem conuertit. Cum enim argentum viuum in medicina præparatum per nostrum artificium sit mundatum, & in substantiam purissimam & fulgidissimam redactum, proiectum super diminuta à perfectione illustrabit, & sua fixatione perficiet. Hanc verò medicinam in sua narrabimus oratione. Relinquitur itaque ex præiacentibus necessariò, duplicem fore perfectionis inuentionem necessariam, vnam quidem per materiam, quæ de mixto substantiam fœdam separat, alterà verò per medicinam, quæ illam sui fulgoris splendore palliando tegat, & illustrando decoret. Cum nihil igitur superfluum, sed potius diminutum, in profundo corporum contingat reperiri, si quid omnino superflui remoueri expedit, necesse est id ex manifesto suæ naturæ superueniens, & tolli & moueri, diuersis cum præparationibus, quas in hac oratione nos expedit enarrare: primum quidem

quidem in eadem oratione Iouis & Saturni,
ultimò verò & aliorum secundum ordinem.

De Preparatione Saturni & Iouis.

Cap. XIII.

PRÆparantur igitur Saturnus & Iupiter
præparationibus multiplicibus secun-
dum maioris perfectioni approxima-
tio nis necessitatem, communi scilicet, & specia-
li præparationis modo. Communis quidem
est, per gradus approximationis ad perfectio-
nem multiplices. Est enim vnus gradus ap-
proximationis, scilicet fulgor ex substantia
munda: alter verò duricies, cum suæ fusionis
ignitione: tertio verò fixio, per remotionem
fugitiuæ substantiæ. Mundificantur igitur &
fulgida fiunt tripliciter: aut per res mundifi-
cantes, aut per calcinationis modum & redu-
ctionis, aut per solutionem. Per res igitur
depurantes mundantur dupliciter: aut in cal-
cem redacta, aut in natura corporum. In cal-
cem verò redacta, purificantur in hunc mo-
dum: aut per sales, aut per alumina, aut per
vitrum. Et est, vt cum corpus calcinatum ex-
titerit, tunc infundatur super eorum calcem
aluminum aut salium aqua, aut commiscea-
tur cum ea vitrum, & reducatur in corpus.
Hoc igitur toties super hæc corpora alterna-
ta vice reiteretur, quousque munda comple-
tè se ostendant. Nam cum sales & alumina &
vitrum fundantur fusione alia quàm corpo-

ra, ideo ab illis separantur, & secum terream substantiam ducunt, relicta sola corporum puritate. In natura verò corporum similiter, & per eundem depurantur modum. Et est, vt limentur subtilissimè hæc duo corpora: post hoc verò cum eisdem administrantur aluminibus, salibus, & vitro videlicet, & postea in corpus reducuntur. Et sic alternata vice reiterentur, quousque mundiora appareant. Mundantur & per argenti viui laucrum, cuius modum attulimus. Mundificantur & hæc similiter vtriusq; generis corpora per reiterationis vicem calcinatiōis ad illa, & reductionis similiter, cum sufficientia sui ignis, quousque mundiora appareant. Per hanc enim mundantur à perfectione hæc diminuta corpora, à duplici corrumpente substantia, hac quidem inflammabili & fugitiua, illa verò terrea fæculétia. Et illud ideo, quia ignis omnem fugitiuam substantiam eleuat & consumit. Et idem ignis similiter in reductionis modo omnem substantiam terræ diuidit cum proportione sua. Et hæc proportionem in alio nostro volumine, quod de Perfectionis inuestigatione intitulatur, conscripsimus: quod secundum ordinem hunc præcedit librum. In illo enim quæcunq; inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus: hic verò quod vidimus & tetigimus completè, secundum scientiæ ordinem deter-

Determinauimus. Mūdificantur & hæc utiq;
 similiter per solutionē suæ substantiæ, cuius
 modum iam diximus, & per reductionē simi-
 liter eius, quod ex eis dissolutū extiterit. In-
 uenitur enim illud mundius & perfectius q̄
 alio quopiam præparationis genere, hoc eo-
 dem præparationis modo. Et huic modo nō
 comparatur modus, nisi qui per sublimatio-
 nem perficitur, & ideo huic æquipollet. Est
 & similiter præparatio illis, induratio suæ mol-
 lis substantiæ, cum ignitione suæ fusionis. &
 est, ut ingeniemur illis permiscere argenti vi-
 ui substantiam fixam in profundo illorū, aut
 sulphuris fixi, aut sui cōparis, aut cum rebus
 duris, & nō fusilibus, sicut est calx marche-
 sitæ & tutiæ. Hęc etenim cū illis vniuntur &
 amicanur, & illa indurant, quousq; non fun-
 dantur, anteq̄ igniantur. Et per medicinam
 perficientē hoc idem cōpletur similiter, cu-
 ius narrationē ponemus. Et est similiter ali-
 us præparationis modus, p̄ remotionē suæ sub-
 stantiæ fugitiuæ. Et hīc quidē perficitur per
 conseruationem illorum post primū calcina-
 tionis gradū, in igne illis proportionali. Et
 quia ordo in modis præparationis cōtingit
 necessariō, ideo ponemus ordinē completū
 ex illis. Primo igitur mundetur ex eis omnis
 substantia fugitiua & adustiuua corrūpens. De
 hinc verō terrea supfluitas deleatur. Postea
 soluātur & reducātur, aut p̄ lauacrū argenti

viui lauentur completè. Et hic ordo utilis & necessarius est. Specialis attamen horū corporum præparatio, primū quidem Iouis est in multiplex. Vna quidem per calcinationē: & per hanc induratur eius substantia magis, quod Saturno non euenit. Etiam per alumina similiter: hæc enim propriè Iouem indurant. Altera verò per conseruationem eius in igne suæ calcinationis. Per hanc enim stridorem amittit, & corporum similiter fractionē: quod Saturno similiter non cōtingit, quia stridorem non habet, nec corpora frangit, & per calcinationis reiterationem similiter ab acuitate salis stridorem amittit. Saturni verò secundario est præparatio specialis, scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc enim induratur, & per talck specialiter dealbatur, & per marchesitam & tutiam. Modos verò omnes præparationum determinauimus completius, in libro, qui de Perfectionis inuentione intitulatur, quoniam in hoc abbreviamus summas illarum.

De præparatione Veneris.

Cap. XV.

IMitantes igitur præmissorum ordinem duorum corporum præparationes narremus. Primò igitur Veneris, deinde verò Martis. Est igitur Veneris multiplex præparationis modus. Alius quidem per eleuationem:

nem : alius verò sine eleuatione perficitur. Per eleuationem verò est modus, scilicet, vt accipiatur tutia, cum qua Venus magis conuenit, & cum ea per ingenia vniatur. Deinde verò in suo sublimationis vase ponatur ad sublimandum, & per excellentissimum gradum ignis, eius eleuetur pars subtilior, quæ fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel cum sulphure misceatur per minima, & postea eleuetur per modum suum eleuationis iã dictum. Sine sublimatione verò præparatur, aut per res mundificationem facientes, aut in calce sua, aut in corpore, velut tutia, sales, & alumina : aut per argenti viui lauacrũ, cuius modum attulimus : aut per calcinationes & reductiones, vt in alijs narratũ est : aut per solutiones & reductiones eius quod solutũ est ad naturam corporis : aut per argenti viui lauacrum mundificatur, sicut & corpora reliqua à perfectione diminuta.

De præparatione Martis. Cap. XVI.

MARTIS verò præparatio est similiter multiplex. Quædam enim per sublimationem, quædam verò sine sublimatione completur, quæ verò per sublimationem fit cū arsenico, cuius modus hic est. Ingeniemur quã profundius possumus eidẽ arsenicũ nõ fixũ vnire, vt cū fusione cum eo liqueat. Postea verò sublimetur in vase pprię sublimationis. Et hæc præparatio melior &

perfectior inter cæteras reperitur. Est & alia præparatio ipsius Martis, per arsenicū sublimatum ab eo multoties, quousque remaneat quantitas aliqua ipsius arsenici. Hoc enim si reductum fuerit, emanabit album, fusibile mundum, præparatum. Est & similiter modus tertius præparationis eiusdem perfusionem illius cum plumbo & tutia. Ab his enim fluit mundum & album. Sed quoniam ne minus sufficienter dixisse videamur, cū nos determinaturos esse præmisimus de durorum corporum ingeniosa mollificatione, atq; mollium induratione, per calcinationis modū, ideo illum nō omittamus: sed mollium quidem primò, durorum verò postea. Et est scilicet, vt soluatur argentum viuum præcipitatum, & soluatur corpus calcinatum, de cuius intentione sit indurari. Et hæc ambæ solutiones misceantur, & ex eis alternata vice calcinatum corpus misceatur, terendo, & imbibendo, & calcinando, & reducendo, quousque durum fiat, & cū ignitione fusibile. Hoc idem & cum corporum calce, & tutia, & marchesita calcinatis, solutis, & imbibitis, perfici completè contingit. Et quantò quidem hæc mundiora, tantò & perfectius mutant. Mollificantur similiter & dura corpora cum ingenio consimili. Et est scilicet, vt cū arsenico toties coniungantur & sublimentur, & post arsenici sublimationē assentur cum propor-
tione

tionē sui ignis, cuius modum narrauimus in libro Fornacum. Et vltimò reducātur cum expressiōe sui ignis in oratione sua dicti, quousq; in fusione mollescāt, secundum exigentiam duritiē corporis. Et hæ quidē alterationes omnes sunt primi ordinis, sine quibus non perficitur magisterium.

De Mundificatione argenti viui.

Caput XVII.

Igitur ex præmissis necesse est argenti viui mundificationē completē narrare. Dicimus igitur quòd argētum viuum mundatur dupliciter: Aut per sublimationem, cuius attulimus modum, aut per lauacrū, cuius modus hic est. Fundatur argētum viuum in patella vitrea vel lapidea, & super ipsū acetiquantitas superfundatur, quæ sufficiat ad illud cooperiendum. Dehinc verò super lentum ignem ponatur, & calefieri permittatur in tantum, vt digitis tractari patiatur. Deinde verò digitis agitetur, quousq; in partes minutissimas diuidatur, in pulueris similitudinem: & tam diu agitetur, quousq; aceti totū quod in illo infusum est, consumatur omnino. Deinde verò quod in eo terreitatis inuentum sit, lauatur cū aceto, & abijciatur. Toties igitur super illud op^o reiteretur, quousq; terreitas illius in cælestinū mutetur colorē perfectis. quod perfectæ lauatiōis est signum. Ab his igitur ad medicinas est trāseundum.

Quinq; differentes proprietates perfectionis necessario afferre medicinam perfectissimam, scilicet mundiciem, colorem, fusionem, perpetuatē, & pondus, unde coniectura sumenda sit, ex quibus rebus eliciatur.

Cap. XVIII.

AFFERAMVS igitur in primis sermonem vniuersalem de medicinis, cū causis suis, & experientijs manifestis. Innuimus igitur, quòd nisi quidem omne superfluum, siue per medicinam, siue per preparationis modū auferatur ab imperfectis, scilicet vt ab illis tollatur omnis superflua sulphureitas, omnisque terreitas immunda, non purificetur, ita scilicet, quòd de commixto nō separantur in fusione, post projectionem medicinæ alterantis illa. Cum hoc quidem inueneris, iam ex perfectionis differentijs, vnam habes. Similiter vtique nisi & medicina illustret, & aliter in colorem albū aut citrinum, secundum intentionem quā quæris, quæ fulgoris splendorem, & amoenitatis luciditatem adducat, non perficiuntur à perfectione corpora diminuta in complemēto totaliter. Amplius autem, nisi fusionem Lunarem aut Solarem determinantē adducat, nō est in complemēto alterabile, quia in iudicij nō quiescit, sed de commixto separatur omnino, & recedit. Hoc autē à nobis latius deter-

determinatum in sequentibus demonstra-
 tur in capitulo de Cineritio. Amplius au-
 tem, & nisi perpetuetur medicina cum im-
 pressiois alteratione firma, nō valet ipsius
 mutatio, quia non permanet, sed euanescit
 impressio. Amplius autē, & nisi pōdera per-
 fectionis adducat, nō mutat sub complemē-
 to naturæ firmo & vero, cui non sit fraus per
 credulitatis errorem. est enim pondus natu-
 ræ vnum ex perfectionis signis. Patet igitur,
 quod cum perfectionis differentiæ quinque
 sint, necesse est & medicinam nostri magiste-
 rij has scilicet adducere in proiectione diffe-
 rentias. Per hoc igitur patet, ex quibus me-
 dicina nostra eliciatur. Nam per ea elicitur,
 quæ maximè corporibus adiunguntur, & a-
 micabiliter eisdem in profundo adherent al-
 terantia. Ideoque cum in rebus cæteris ex-
 quirentes, nō inuenimus inuentione nostra
 rem aliam magis, quàm argentum viuū cor-
 porum naturis amicari, per hoc opus no-
 strum in illo impendentes, reperimus
 ipsum esse veram alterabilium me-
 dicinam in complemento, cum
 alteratione vera, & non
 modicè pecu-
 liosa.

*De præparationibus medicinæ adhibendis,
ut differentias proprietatum debi-
tas acquirat.*

Caput XIX.

R Estat igitur nos substantiam ipsius & proprietatis substantiæ differentiâs determinatè ascribere. Et cum non inuenimus ipsum sine alterationis naturæ illius administratione mutare, inuenimus & similiter ipsum præparari debere necessario, cum non permisceatur in profundo absque illius præparationis modo. Et est scilicet, ut talis fiat illius substantia, quòd permisceatur in profundo vsque ad profundum corporis alterabilis, sine separatione in æternum. Hoc autem nõ fit, nisi subtilietur valde cum præparatione certa, & determinata in capitulo sublimationis. Et non manet eius impressio similiter, nisi figatur: nec illustrat, nisi fulgidissima ex illo eliciatur substantia cum sui modi ingenio, & modo suæ operationis per ignem congruum. Ea non præstat fusionem perfectam, nisi in illius fixatione adhibeatur cautela, cum hac dura remollire, & mollia indurare. Est tamen talis, ut cum sufficientia seruetur suæ humiditatis proportionatæ, secundum exigentiam eius quæ queritur fusionis. Per hoc ergo patet, quod ipsius talis præparetur & administretur præpara-

paratio: qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur: Deinde verò figatur, & cautela eidem exhibeatur, vt scilicet exercitetur artifex in administratione ignis, in modo suæ fixationis, quò possit ex illo deleri humiditas in tantum, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Et est scilicet, vt si quæris per hanc corpora fusionis dura mollificari, in principio suæ creationis lentus adhibeatur ignis. Ignis enim lentus humiditatis est conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Si verò mollia indurare, ipsius componatur ignis vehemens. Talis enim ignis humiditatis est consumptiuius, & fusionis turbatiuus. Et has quidem regulas omnes in omni medicina bonæ mentis artificem necessariò considerare expedit. Et multas similiter alias in ponderis mutatione considerationes adducere necesse est, cum causis suis & ordine congruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiæ corporum, & vniformitas in essentia. Per hoc enim tantum illorum possunt densari partes, vt nihil intercidat: & partium densatio ponderis est adductio, & illius perfectio.

De differentijs medicinarum, scilicet quòd quaedam sunt primi ordinis, quaedam secundi, quaedam uerò tertij.

Cap. XX.

PATET igitur, quòd tam in corporum administrationis præparatione, quàm ipsius perficientis medicinæ modo per operis artificia subtilitatem perquirere necessariò contingit. Quia quantò maioris pòderis sunt corpora transmutata, tantò & maioris sunt perfectionis inuenta inuestigatione per artem. Completur igitur sermo utilis de medicinis, si omnium medicinarũ differentias narremus. Innuimus quidem, quòd medicinarum triplicem differentiam esse necessariò accidit. Alia est primi ordinis, alia uerò secundi, alia uerò tertij. Dico autem primi ordinis medicinam, omnem præparationem mineralium, quæ super diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimat: quæ non adducit complementum sufficiens, quin contingat alteratum mutari & corrumpi, cum euaporatione impressionis medicinæ illius totali. Sicut est omnis sublimatio dealbatiua Veneris, aut Martis, quæ fixationem non suscipit. Et huiusmodi est omne additamentum coloris Solis, & Lunæ, aut Veneri commixtorum, super furnũ cimenti positum, vt ziniar, & similiũ. Hoc. n. mu.

mutat inmutatione non stante, sed potius diminuente se per exhalationē. Secūdi verò ordinis medicinā dicimus omnem præparationē, quæ quando super diminuta à perfectione corpora proiecta est, alterrat in differentiā aliquam cōplementi, relictis differentijs aliquib. corruptionis omnino, velut est calcinatio corporū, qua omne fugituum deletur. Et est huius generis medicina perpetuè Lunam citrinans, aut perpetuè Venerem dealbans, relictis alijs in eis corruptionis differentijs. Tertij verò ordinis medicinam appello, omnem præparationem, quæ quando corporibus aduenit, omnem corruptionem cum projectione sua tollit, & cum omnis complementi differentia perficit. Hæc autem est vnica sola. Et ideo per illam excusamur à laboribus inuentionis decem medicinarum secundi ordinis. Primi igitur ordinis opus minus appellatur: secundi verò medij: tertij tandem maius: & hæc est omnium medicinarum differentia sufficiens.

De medicinis primi ordinis Venerem dealbantibus.

Caput XXI.

EX ordinis igitur determinati promissione secuta (cū quidem alia sit medicina corporum, alia verò argenti vi-

vi. Et corporum quidem alia primi ordinis, alia verò secundi, alia verò tertij, & argenti viui consimiliter) Narremus omnium medicinarum differentias, primò primi ordinis: deinde verò secundi, postremò tandem tertij: & corporum quidem primò, postea verò argenti viui medicinæ, cum sermone completo, & ordine congruo narrationem tradamus. Dicimus igitur, quòd primi ordinis medicina corporū, alia est durorum corporum, alia mollium. Durorum quidem corporum, alia Veneris, alia Martis, alia verò Lunæ. Veneris quidem & Martis est pura illorum substantiæ dealbatio, Lunæ verò rubificatio cum citrinitate fulgoris amœni: quia Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicina cum fulgoris apparitione, quia ex toto immūda sunt, nō apta rubedinis fulgorem recipere, priusquam illis adueniat præparatio fulgorē adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: postea verò Martis, quæ cadunt in ordine primo. Est igitur medicina Venerem dealbans, alia per argentum viuum, alia per arsenicum. Per argent. viuum quippe sic completur medicina dealbans illā: soluitur etenim primò argentum viu. præcipitatum, & soluitur similiter Veneris calcinatio, & hæ ambæ solutiones commiscentur in vnum. Dehinc verò coagulatur, & super ipsius corpus

pus projicitur eorum medicina: hæc enim dealbat & mundat. Amplius autem & aliter. Soluitur argentum viuum præcipitatum, & soluitur litargirum, & hæc ambæ solutiones coniunguntur in vnum: & soluitur corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & coniungitur cum prædictis solutionibus, & deinde coagulantur: dehinc verò super illius corpus projiciuntur, dealbatur verò per hanc. Aliter autem. Sublimatur alternata vice ex illius corpore argenti viui quantitas, quousque cum illa permaneat argenti viui pars, cum ignitione completa. Dehinc verò ex aceto distillato sæpissimè imbibendo teritur, vt in profundo illius melius commisceatur, ab hinc verò assetur: & vltimò consimiliter ab eo argentum viuum sublimetur, & iteratò imbibatur, & assetur. Et sic totiens reiteretur opus super illa, quousque multa argenti viui quantitas in eo cum ignitione completa quiescat. Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem super argentum viuum præcipitatum toties sublimetur argentum viuum in natura propria, quousque in illo figatur, & fusionem præstet. De hinc verò super Veneris substantiam projiciatur, & dealbatur peculiôsè. Aliter autem soluitur Luna, & soluitur litargirum, & coniunguntur solutiones. Ex his Veneris substantia deal-

batur. Sed & melius quidem dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur argentum viuum. Dealbatur verò per arsenicum sublimatum: vt si accipiatur calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdem sublimatio, quousque cum eo maneat, & illam dealbet. Sed nisi exercueris teipsum cum modis sublimationum, non perseuerabit in ea arsenicum in alteratione aliqua. Et est scilicet, vt post primum sublimationis gradum secundario reiteres, quem narrauimus in marchesitæ sublimatione. Dealbatur verò & aliter, vt sublimatum arsenicum in Lunam proijcias: dehinc verò totum super Venerem: dealbat enim peculiariter: aut commisce prius litargirium, vel plumbum vltimum solutum cum Luna: deinde verò super hoc arsenicum superiacetes, & hoc totum super Venerem proiectum dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio: aut solùm super litargirium solutum & reductum proijciatur arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem: quoniam dealbat eam curialitatis aspectu: aut commisceantur Luna & Venus, & super has proijciatur omnis medicina dealbatiua. Luna etenim amica est arsenici magis quàm corporum aliquod: & ideo fractionem ab eo tollit. Secundario verò Saturnus, & ideo cum illis eum commiscemus. Aliter autem arsenicum fundimus

mus sublimatum, quousque fiant frustra: deinde verò frustum post frustum super Venerem projicimus. Iubemus etenim in frustis potius quàm in puluere projici: quoniam facilius inflammatur puluis quàm frustum: & ideo facilius euanescit quàm frustum, & cõsumitur prius quàm super corpus cadat ignitum. Tollitur autem & aliter rubedo illius cum tutia videlicet, & dealbatur. Sed quia tutiæ dealbatio non sufficit: ideo solum citrinat, & citrinatio quælibet albedini est affinis. Et est modus huius scilicet, vt soluatur, & calcinetur omne genus tutiæ: deinde verò Venus, & hæ ambæ coniungantur solutiones, & cum his citrinetur Veneris substãtia, & cum tutia si exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur verò per sublimatam marchesitam, quemadmodum cum sublimato argento viuo: & est modus idem.

De medicinis Martem dealbantibus.

Caput XXII.

REstat ergo, & dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, quæ sunt secundum essentiam primi ordinis, secundum quem fusionem non habet rectam: ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua, & Mar-

tis similiter cum eiusdem ordinis præpara-
 tione. Sed fusiva illius specialis est arseni-
 cum cuiuscunq; generis. Cum quocunq; igitur
 dealbatur & fūdatur, expedit quod cum
 argento viuo coniungatur & lauetur, quo-
 usq; omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat
 albū & fusibile, aut calefiat cum ignitionis
 vehementia, & super ipsum projiciatur ar-
 senicum: & cum factum fuerit super illū pro-
 jice Lunæ quantitatem: quia quando cum
 eo vnitur, non separatur ab eo per leue arti-
 ficium: aut calcinetur & lauetur omnis exi-
 pso solubilis aluminositas, corruptionis in-
 fectionem adducēs, per modum solutionis
 iam dictum. Dehinc verò ab illo sublimetur
 arsenicum mundatum per sublimationem
 aliquā, & reiteretur multoties, quousq; cum
 eo aliquid ex illo figatur. Dehinc verò cum
 solutione litargiri alterna vice imbibatur,
 commiscendo & agitando, & affando alter-
 na vice, & ultimò reducendo cū igne, quem
 docuimus in Iouis reductione à calce sua.
 Ex hac enim exhibit albus, mundus, & fusibi-
 lis: aut solūm cum arsenico sublimato in cal-
 ce sua reducatur, & exhibit albus, mundus, &
 fusibilis. Sed eandem artificem expedit ad-
 hibere cautelam, quemadmodum in Vene-
 ris reiteratione sublimationis ab ea arsenici
 figentis se in illius profundo docuimus. De
 albatur & similiter per marchesitam & tu-
 tiam,

tiam, cum ingenio & industria, quæ tibi narrauimus: sed horum dealbatio, aut mūdatio non est sufficiens.

De medicinis Lunam citrinantibus.

Caput XXIII.

Prosequentes igitur præmissorum ordinem, medicinam Lunę substantiam citrinantem in ordine primi generis narremus cum veritate certa. Et est scilicet medicina, quæ eidem in profundo adhæret, & adherendo colorat, siue per naturam propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinam, quæ ex sua radice innata illi adhæret. Deinde verò artificia per quæ facimus rem cuiusque generis adherere cum ingressione firma. Elicimus autem illā aut ex sulphure, aut ex argēto viuo, aut ex amborum commixtione: sed per sulphur diminutè quidem magis, per argentum verò viuum perfectius. Elicitur autem & similiter per quasdam res minerales, quæ non sunt huius generis, quemadmodum est vitriolum & cuperosa, quod & gumma cupri, aut eiusdem stillicidium nuncupatur. Afferamus igitur in proximis modos omnes medicinarum, quæ ex argento viuo confurgunt. Deinde verò quæ ex sulphure, aut ex amborum commixtione. Vltimò verò & eam quæ ex gumma cupri aut similiū. Est igitur modus eius quæ per argen-

tum viuum fit talis. Sumatur præcipitatum per præcipitationē mortificatum & fixum. Deinde verò ponatur in furnum magnæ ignitionis, admodū conseruationis calcium, quem docuimus, donec rubescat in similitudinem Vfsur. Si verò non rubuerit, tolle argenti viui non mortificati partem, & cum sulphure reitera sublimationem illius. Sit tamen sulphur ab omni impuritate mundatum, & argentum viuum similiter. Et postquam vigesies illius sublimationem reiteraueris super ipsum præcipitatum, illud dissolue cum aquarum acumine dissolvente, & iteratò illud calcina, & iteratò dissolue, donec exuberanter sufficiat. Post hoc Lunæ partem dissolue, & cum soluta fuerit, solutiones admisce & coagula, & super Lunæ fusionem projicias. Citrinabit enim citrinitate peculiōsa multum. Si verò argentum viuum in præcipitatione rubuerit, ad projectionem suæ perfectionis, sufficit administratio dicta sine commixtione rei tingentis illud. Per sulphur verò rubificatur, sed illius est rubificatio difficilis, & laboriosa immense. Citrinatur verò & Luna cum Martis solutione similiter. Ad hoc autem nos inducit operis necessitas, vt prius calcinemus illum & figamus, quod laboris est copia. Dehinc verò hac eadem præparatione administremus, & eadem projectione super Lunæ sub.

substantiam infundamus. Et tamen non resultat eius citrinatio fulgens, imò fusca & liuens citrinitate mortifera. Eius verò quæ per vitriolum aut cuperosam perficitur, citrinationis modus est talis. Tollatur illorū vniuscuiusque quantitas certa, & illius sublimetur pars quæ sublimari potest, donec cum expressione sublimetur totali. Post hoc verò iteratò quod sublimatum est, sublimetur cum modo ignis illi appropriati, vt ex eo figatur pars post partem, donec maior illius figatur pars. Postea verò calcinetur cum ignis cautelæ intensione, vt possit illi maior ignis ad perfectionem administrari. Post hoc verò soluatur in aquam rubicundissimam, cui non est par. Dehinc verò ingenieris, vt illi ingressum in Lunare corpus exhibeas. Et hæc ingenia tibi sufficienter monstrata sunt, si perfecti fueris operis exquisitor, quod scripsimus. Et quia res huius videmus Lunæ profundè & amicabiliter ad hære considerauimus, & est certum, has esse de illorum radice: & ideo per illas alterari contingit. Hæ vtique sunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Possunt tamen illarum plures multiplicari modi, salua pigmetalium rerum in modorum varietatis essentia. Argenti quippe viui non est medicina in hoc ordine primo, cum non sit medicina ipsum alterans vnica differentia:

imò in complemento totali omnino. Quidam verò plures inuenerunt medicinas, sed vnum ex duobus necessario euenire contingit. Quòd aut ex eisdem, aut ex eadem naturam habentibus, illos medicinam creare necessarium est. Aut medicinã componunt, quæ ei quod non est, æquipollet cum alteratione sua, & quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec motor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De differentijs proprietatum medicinae secundi ordinis.

Caput XXIIII.

Restat igitur ad secundi ordinis medicinas transire, cum sermonis sui exigentia sufficientia vera, & manifestis probationibus cum experientia vera. Cum sit igitur medicina alia corporum mutandorum, alia verò argenti viui perfectè coagulabilis: prius omnium medicinas corporum narremus completè. Dehinc verò ad ipsius eiusdem argenti viui medicinam coagulabilis in Solificum Lunificumq; verum. Est igitur secundi ordinis medicina, quæ quidè imperfecta, sola perfectionis vnica differentia complet. Verùm cum multæ sint corruptionis causæ in vnoquoq; imperfectorum corporum, videl. in Saturno quidem sulphureitas volatiua, & argenti viui fuga, per quæ corru-

cõrruptionem adduci necessariò accidit, & illius terreitas : fiat medicina, quæ quidem alterum eorum, aut ex toto tollat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfectio nis caũsis. Quia igitur corporum est aliquid impermutabile, quod in corporum radice innatum est, quod per secundi ordinis medicinam tolli nõn potest: ideo omnis illa medicina quæ illud de commixto tollit, non secundi ordinis, sed tertij, & maioris ordinis appellatur medicina. Et quia superfluitates fugientium inuenimus per calinationis modum tolli, & per reductionis reiterationem terreitatem nõn innatam : ideo necesse fuit medicinam secundi ordinis inuenire, quæ quidem innatũ palliet, & durum remolliat, & molle induret, in duris scil. & mollibus, secundum complementum non sophisticum, sed Solificum, aut Lunificum verum imperfectorum corporũ, perfectè constituat. Cũ pateat igitur in corporib. solis quidem mollibus per ingenia artificiorum huius operis non posse liquefactionis festinantiam tolli, nec impuritatem in principiorum sui radice innatã, necessariò euenit medicinam percunctari, quæ quidem in projectione illorum tenuitatem inspisset, & inspissando ad suę liquefactionis ignitionis sufficientiam induret: in duris spissitudinem attenuet, & attenuando ad fusionis velocitatem suffi-

cientem cum proprietate ignitionis adducat, & vtriusque generis corporum fuscedinem palliando decoret: & hoc in album, illud verò in citrinum transformet perfectissimum. Non autem diuersificatur hæc medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuersificatur à se, quod in diuersorum corporum projectione, & pigmentorù acceptatione constat, sed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis industria corporù mollium medicina tenuitatem inspissans: alia verò duorum attenuans spissitudinem. Hæc quidem ignis consumptiui modo, illa verò humiditatis conseruationis administratione eget.

De medicina Lunari & Solari pro corporibus imperfectis.

Caput XXV.

Afferamus igitur sermonem vniuersalem de medicinis huius secundi ordinis completum, cum determinatione certa & vera, & prius omnes Lunares omnium à perfectione diminutorum corporum cum differentijs præparationis eorum. Dehinc verò Solares cum proprijs similiter differentijs. Probauimus autem iam ex nostris sermonib. sulphur cuiusq; generis perfectionis esse corruptiuū. Argentū quippe
vium

viuum perfectiuum est in operibus naturæ
 cōpletis regiminibus. Igitur & naturam mu-
 tantes minimè, sed imitantes, in quibus nos
 sequi est possibile operibus. Et argentum
 similiter in huius operis magisterio viuum
 assumimus, in cuiusque perfectionis medici-
 na, lunari scilicet & solari, tam quidem im-
 perfectorum quã & ipsius argenti viui coa-
 gulabilis. Cùm autem iã ex nouissimè dictis
 sermonibus duplicem medicinæ differen-
 tiam diximus: aliam quidem corporum, a-
 liã verò argenti viui verè coagulabilis. Hinc
 quidem corporũ prius: deinde verò argenti
 viui narrationem medicinæ tradamus cer-
 tam. Est igitur per se huius medicinæ mate-
 ria cuiusq; generis vnica: & est, quod iam suf-
 ficienter notum est. Assume igitur illud, & si
 vis ad lunare secundum ordinẽ tibi promil-
 sum exercitatum te redde, & præparato il-
 lud cum modis huius magisterij notis. Quo-
 rum intentio est, vt purã ex illo substantiam
 diuidas, & partem quidem figas, partem ve-
 rò ad cerandum omittas: & sic totum magi-
 sterium prosequendo, donec compleas ten-
 tã illius fusionem. Quòd si se subitò fu-
 derit in duris, perfecta est: in mollibus verò
 econtrã. Hęc enim medicina super imperfe-
 ctõrũ vnumquodq; proiecta, in lunare per-
 fectum mutat corpus, si quidem præuenient
 huic medicinæ præparationes notæ. Si ve-

rò non, diminutum relinquit: sed perficit in altera perfectionis differentia tantum, quantum ex huius generis medicinae ordinis administratione dependet. Quantum verò ex tertij, non præueniente administratione aliqua, perficit in projectione sola. Solaris verò huius secundi ordinis medicina imperfectorum cuiusq; corporum est eadem materia, & administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differentiam habet, scilicet in maiore partium per modos proprios digestionis subtiliatione, atque sulphuris subtili præparationis regimine administrati commixtione cum materia modò nota additio. Et est regimen scilicet ipsius purissimi sulphuris fixio, & solutio eius per modum. Cum hoc enim tingitur medicina, & cum hoc projecta super vnum quodque à perfectione diminutorum, complet in complemento solari, quantum ex huius secundi ordinis medicinae præparatione dependet, administratione præueniente nota, & certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam quoque projecta, perficit eam in complemento solari peculiосо multum.

De medicina coagulante argentum viuum.

Caput XXVI.

SECUNDUM igitur præmissorum ordinem restat ex operis complemento, quod in primis nos determinaturos exhibuimus, ad medicinæ argenti viui coagulantis ipsum, narrationem transire. Dicimus igitur quòd ex eiusdem illius elicitur materia, scilicet ex noto in capitulis huius operis multiplicibus. Et illud ideo, quia cum fugitium sit argentum viuum de facili, absq; inflammatione aliqua medicina egeat, quæ subito ante fugam eius in profundo illi adhæreat, & illi per minima coniungatur, & illud inspisset, & sua fixatione illud in igne conseruet, quousq; adueniat illi maioris ignis tolerantia, eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficium in momento in Solificum & Lunificum verum, secundum illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inueniamus aliquid magis illi conuenire, quam ipsum, quod suæ naturæ est: ideo propter hoc æstimauimus cum eo medicinam illius posse compleri, & ingeniati sumus formam medicinæ illi per ingenia præstare. Et est scilicet, vt præparetur cū modis suis iam dictis cū diurnitatis laboris instantia: qua omnis illius subtilis substantia & purissima, alba quidem in Lu-

na: citrina verò intensa in Sole perhibeatur perfectè. Et hoc quidem non completur, vt citrinum creet sine commixtione rei tingentis illud, quæ suæ est naturæ. Dehinc verò cum hac purissima argenti viui substantia, perficiatur cum huius magisterij operis ingenij, medicina, quæ maximè argento viuo adhareat, & fundatur facillimè, & illud coagulet. Conuertet enim hoc in Solificum & Lunificum verum, cum præparatione illius præhabita. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri. Et nos quidem respondentes narramus, quòd in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam quidem in corporibus, quàm in ipso argento viuo secundum naturam, cum vnus sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficilius: in viuo argento propinquius, non autem perfectius. Igitur cuiuscunq; generis sit medicina, tam quidem in corporibus, quàm in ipsius argenti viui substantia, lapidis preciosi indagatur medicina.

Quomodo medicinis ingressio per artificium concilietur.

Caput XXVII.

SEd quoniam contingit quandoq; medicinam commisceri, quandoq; verò non: ideo modum permiscendi narrabimus scil. qualiter vnaquæque res in corpus profundis.

fundissimè ingressum acquirat, aut vnaqueque medicina non intrans. Et est modus per dissolutionem eius quod ingreditur, & per dissolutionem eius quod non ingreditur, & per commixtionem ambarum solutionum. Facit enim ingressuum esse omne illud cuius generis, quod illi per minima coniungitur. Hoc autem per solutionem completur, & completur per solutionem fusio in rebus non fusibilibus: & ideò magis apta sunt ingredi & alterare. Et hæc est causa, quare quasdam res calcinamus, quæ non sunt de natura harum, scilicet vt melius soluantur, & ob hoc soluantur, vt melius ab eis corpora impressionem suscipiant, & ab eis similiter per hæc præparentur & mundentur. Aut ingressum damus his quæ sua spissitudine ingredi nō permittuntur, cum multiplici sublimationis reiteratione spirituum non inflammabilium super illa, Arsenici videlicet, & Argenti viui non fixorum, aut cum multiplici reiteratione sublimationis eius, quod ingressum non habet. Est tamen bona cautela ad ingressum rebus impermiscibilib. dandum, vt solvatur corpus, de cuius intentione per has mutari & alterari, & solvantur res, quarū intentionis sit ingredi cum alteratione. Non fiat tamē omnium partium solutio, sed quarundam: de hinc illud & non aliud imbibatur corpus vice post vicem. Per hoc enim

beneficium in id solum ingressum habet necessario, non autem in quocunque alio corpore necessario hoc contingit. Ex his igitur modorum ingenijs, necesse est rem quamlibet ingressum, quo ex illius naturæ pèdet beneficium habere, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur sermonem, decem medicinarum completur numerus, cum suæ traditionis sufficientia.

De medicina tertij ordinis in genere.

Cap. XXVIII.

Restat igitur nos ad tertij ordinis medicinam transire. Est aut huius ordinis medicina duplex, scilicet Solaris & Lunar. Et est tamen in essentia vna, & agendi modo similiter: & ideo vnica medicina nuncupatur à nostris veteribus, quorum scripta perlegimus. Est tamen additamentum citrinantis coloris, qui à sulphuris fixi mundissima perficitur substantia, differètia inter hanc & illam, Lunarem scilicet & Solarem: hæc quidem id in se continet, illa verò non. Est tamen hic ordo tertius maioris operis ordo appellatus: & illud ideo, quia maioris sagacitatis industria in illius administratione, & perfectionis præparatione est, & labore longiori ad veritatis complementum indiget. Et ideo non diuersificatur huius ordinis medicina à secundi ordinis in essentia vllatenus, nisi per sub-

subtilissimos præparationis gradus in creatione illius, & per diuturniorem laboris instantiam. Et hos gradus omnes narrabimus, cū complemento sermonis, & præparationis modum completè cum causis suis, & experimentijs manifestis: & modorum gradus administrationis pluris huius tertij ordinis. Alio etenim gradu eget Solaris medicina in pigmentorum præparatione completa, alio verò Lunaris. Hæc quidem sulphuris administratione tingentis eam: illa verò non.

De medicina Lunari tertij ordinis.

Cap. XXIX.

PRimò igitur administrationis modum Lunaris medicinæ narremus. Et est, vt accipias lapidem illius notum, & per separationis modum illius purissimam partè diuidas, & seorsum ponas. Dehinc verò eius quæ purissima est partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquant: & cum fixa fuerit, solve quod ex illa solubile fuerit: quod verò nõ fuerit solubile ad calcinationem mittas, & abhinc super idem solutionem reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, solvatur omnimodè. Sic igitur ordo iste seruetur, quousque maior solvatur quantitas. Post hæc verò solutiones omnes simul commisce, & coagula. Dehinc verò leuiter affando, in ignis temperamento conserva, quousque illi maior ad illius exigentiam ignis ministrari possit.

Post hoc verò primum solutionis ordinem serua, quousq; iterato totum soluatur quod ex eo est solubile, & iteratò coagulo, & iteratò in ignis temperamento conserua, quousque iteratò illi possit ignis maior ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines præparationis super illa quater reitera, & vltimò calcina per modum suum: & sic preciosissimam lapidis terrâ sufficienter administrando rexisti. Deinde verò seruatae partis nõ fixæ cum hac terræ parte administratae quãtitate per ingeniorum subtilem coniunge modum per minima. Et sit ingenium hoc intencionis leuationis eius per modum sublimationis dictum, quousque fixum cum non fixo leuetur totaliter. Quod si non eueniat, addatur illi iteratò vicissim nõ fixæ partis quantitas, quousque ad eleuationem illius sufficiat. Cum igitur eleuata fuerit, reiteretur illius sublimatio, quousque per hanc administrationis reiterationem figatur totum. Cùm igitur totum fixum fuerit, iterato cū non fixæ partis quantitate: post quantitatem combibe per ingenium tibi notum, quousque totum iteratò leuetur. Igitur iteratò figatur, quousq; fusionem præstet facilem cum ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ omne à perfectione diminutum corpus, omneq; cuiuscunq; arg. viuū generis, in Lunare perfectissimū transformat corpus.

De me.

De medicina Solari tertij ordinis .

Cap. XXX.

Solaris igitur huius medicinæ præparationi, non adurentis fit additamentum sulphuris, per modum figentem & calcinantem, cum astutiæ industria administrati perfectè, atque solutionis modum multiplicem, cum reiteratione multa, quousq; mundum fiat: his quidem administratione perfectâ præueniente, quæ per sublimationem perficitur. Et est huius scilicet additamenti modus, per reiterationem partis non fixi lapidis, sublimationis, cum ingenio coniungendi, quousque eleuetur cum ea, & iteratò cum illa figatur vt stet, & quantò huius complementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries, tantò & huius exuberantiæ medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximè. Et nos quidem, ne mordeamur ab impijs, complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone completo & noto. Et est illius intentio, vt per sublimationis modum mundetur perfectissimè lapis & illius additamentum: & ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatuum ex eis figatur. Dehinc verò fixum volatile fiat, & iteratò volatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanum preciosissimum

quod est super omne huius mundi scientiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis. Et tu quidem exerciteris ad illum, cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ. Cum illa enim inuenies, & sine illa non. Et huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administrationis, cum talis cautelæ industria potest in præparatione lapidis euenire, quousque argentum viuum mutet in infinitum Solificum verum & Lunificum, & non dependet nisi in multiplicatione illius. Iam igitur laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit seriem, cum illarum experientia, quam illius instigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiuimus, & oculis vidimus, & manu tetigimus complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed si quidem hanc palliauimus, non miretur doctrinæ filius. Nō enim illi palliauimus, sed malis & improbis eam tali sermone tradidimus, quem latere insipientem necessario accidit: & eodē ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allucio. Filij igitur doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum vobis solis seruatum inuenietis. Filij insipientes nequitia & maliuolæ prauitatis, immense ab hac scientia fugite, quoniam est vobis inimica & aduersa; & vos in miseriam paupertatis constituet:

tinet: quoniam vobis penitus hoc Dei donū diuinæ prouidentię iudicio est occultum, & denegatum omnino. Perquisitis ergo omnium medicinarum modis, nostri propositi prosequentes intentum, ad eas quæ huius magisterij perfectionem notificant, cum probationum causis ab hinc transeundum est.

TERCIA ET VLTIMA
 MA PARS HVIVS
secundi Libri de probationibus perfectionis.

Diuisio dicendorum. Cap. XXXI.

PRÆtermisissis igitur manifestis experiētis, de quibus narrationem non facimus, cum omnibus sint notę & certę absque vllius sagacitatis ingenio, ponderis scilicet, & coloris, & extensionis per malleum: artificiorum experientias tentemus cum cautela, an sit huius artis administrationis prolectio, complementum cum veritate adducens, quæ sunt scilicet Cineritium, Cimentum, Ignitio, Fusio, super vapores acutorum Expositio, adurentis sulphuris mixtione Probatio, Extinctio, calcinationis & reductionis Reiteratio, & argen-

ti viui facilis aut difficilis susceptio. Primum igitur secundum ordinem inchoandum: dehinc verò secundum eundem ad alia, secundum promissionem perfectè curramus cum causis eorum notis.

De Cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædam non.

Cap. XXXIII.

DIcamus igitur sermonem de Cineritio cum suis omnibus causis manifestis, & suæ confectiois modo. Est autem sola Solaris & Lunaris substantia, in cineritij perdurans examine. Perquirentes igitur horum corporum perfectiorū veras substantiæ differentias, & causas similiter cineritij, quare quædam magis, quædam verò minus in huius magisterij examine à perfectione diuinatorum perdurent, percunctabimur. Est tamen à nobis sufficienter narratum horum duorum secretum corporum in profundo illorum substantiæ. Et est scilicet, quòd illorum prima radix multa fuit Argenti viui quantitas, & purissima illius essentia, & subtilissima prius, postea verò inspissata, donec cum ignitione fusionem suscipiat. Quæcunque igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent, minus in hoc perdurant examine: quæcunq; verò minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærēt, propter eorum partium

tium subtilitatem maximè se permiscentem & vnientem. Et similiter quæ maioris tenuitatis sunt corpora, aut econtrà quidem, quæ maioris spissitudinis corpora, quàm quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino, quia non sunt eiusdem fusionis, & ideo separantur. Et quidem quæ minoris sunt argenti viui quãtitate participantia, facilius de commixto separantur. Patet igitur, quòd cum sit multæ terreitatis Saturnus, paucæque argenti viui quantitatibus, facilisque tenuitatis liquefactionis, quæ maximè perfectioni examinis cineritij sunt opposita, ideo inter cætera corpora minimè in cineritij artificio in commixto perdurat, imò citissimè separatur & cedit. Ideoque cum inter cætera à perfectione diminuta corpora magis cedat, per hoc magis proprius est huius magisterij examini: & illud ideo, quia citius cedit, & citius imperfectorum vnumquodque secum de commixto trahit. Et propter hoc saluatur maior perfecti quantitas ab ignis examinis combustionem forti, quia non quiescit spacio temporis longo perfectum in consumptione examinis: & ideo ex eo per plumbi examen minus comburitur, & facilius depuratur. Quia verò Iouis substantia pluri argenti viui capax exitit, & minore terreitatis quantitate, maioreque puritate illius, atque subtiliore substantia partici-

pās, ideo magis in commixto saluatur quàm Saturnus & Venus, quia magis commixto in profundo adheret. Et hæc est causa, quare multa perfecti deletur quantitas, priusquam ab illo separetur coniunctus. Venus verò fusionem cum ignitione præstat. Sed quia tardior est illius quàm perfecti fusio, ideo separatur de commixto: tardius tamen quàm Saturnus, propter ignitionem substantiæ suæ fusibilis. Quia verò minoris est argenti viui quantitatis quàm Iupiter, & maioris terreitatis, & substantiæ spissioris, ideo facilius quàm Iupiter de commixto tollitur, quoniam in profundo magis Iupiter quàm Venus adhæret. Mars verò fusionem non habet, & ideo non permiscetur: quod propter suæ humiditatis priuationem contingit. Sed & si propter ignis vehemētiam illum permisceri contingat, quia humiditatem non habet, Lunæ aut Solis humiditatem combibendo, ei per minima vnitur: ideo licet terreitatem multam, & argenti viui paucitatem, & fusionis carētiam habeat, non separatur ab eis per artificium leue. Per hoc igitur artificis dilatatur industria, ad cuiusque corporis rectificationem veram, si rectè eius quod scripsimus efficaciam nouerit. Si verò fantastice super illud intellectum contraxerit, nihil ex eo veritatis cognoscet. Sunt autem duo in huius examine perdurantia perfectionis corpora,

ra, Sol scilicet & Luna, propter bonam compositionem, quæ per bonam mixtionem resultat, & illorum puram substantiam.

Cinericij examen, quomodo sit componendum & exercendum.

Cap. XXXIII.

NArremus igitur modum illius. Et est vt tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua made fiat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum, & in medio strati fiat rotunda fouea & solida, & super illius fundum spargatur vitri triti quantitas aliqua. Deinde verò exsiccari permittatur, & cum sicca fuerit ponatur illud de cuius intentione sit tollerare huius examen, in foueam dictam, & super illam carbonum ignis fortis succendatur, & super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur. Quo fuso, Saturni partem post partem projiciamus in illud, & super illud suffletur cum flamma fortis ignitionis: Et dum videris illud agitari, & moueri motu concussionis forti, non est purum. Expecta igitur, donec totum euanescat plumbum. Quòd si euauerit, & non cessat illius motus, non est depuratum. Iteratò igitur super illud plumbum projice, & super illius faciem iteratò suffla, donec plum

bum separetur. Quod si non quieuerit, iterato post plumbi proiectionem, sufflationem in illius faciem procura, quousque quiescat, & videas illud mundum & clarum in superficie sua. Post hoc verò carbones aperi, & igne dissipa, & in faciem eius aquam perfunde: hoc enim perfecte examinatum inuenies. Et si quandoque in sufflatione huius examinis vitrum proieceris, melius & perfectius depurabitur, quoniã sordes tollit, & illas infiscat. Potest tamen loco vitri sal projici, aut borax, aut alumen aliquod. Similiter & confici potest huius examen cineritij in crucibulo terreo, & in circuitu illius sufflari, & super facie eius similiter, vt citius conflatur examinanda. His igitur sufficienter narratis ad cementi examen transeamus cum causis suis, & suis experientijs manifestis & notis.

De cemento, quare quedam corpora plus, quedam verò minus illud perferant.

Cap. XXXIIII.

Diximus autem, quòd corpora quedam magis, quedam verò minus, per ignis comburuntur calcinationis modum: vt quæ pluris sunt sulphuris quantitatem combustibilis continentia, magis: quæ verò minus, minus. Quia igitur Sol inter cætera corpora minoris est sulphuris quantitatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporum
mini-

minimè per ignis inflammationem comburitur. Luna verò post Solem inter omnia corpora reliqua minus est sulphuris quantitatis participans, pluris autem quàm Sol. Igitur minus potest secundum hoc inflammationis ignitionem temporis spacio longo tolerare quàm Sol, & res per consimilem comburentes naturam. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris est sulphuris, & terreitatis maioris, ideo minus inflammationem ignis tolerat. Iupiter verò minus Venere, plus verò Sole & Luna sulphureitatis & terreitatis participat, & ideo minus per inflammationem Venere comburitur, plus verò Sole & Luna. Saturnus verò plus terreitatis & sulphureitatis per naturam in commixtione seruauit, quàm nunc dicta corpora: & ideo citius & facilius omnibus dictis inflammatur corporibus, & per inflammationem comburitur uelocius, ppter hoc, quòd sulphureitatè maximè habet coniunctà, & Ioue magis fixà. Mars verò nõ per se, sed per accidès nõ cõburitur. Cũ enim cum multè humiditatis cõmiscetur corporibus, combibit illam, propter suæ humiditatis carentiam: & ideo coniunctus non inflammatur, nec comburitur, si non inflammabilia nec combustibilia sint corpora sibi vnita. Si verò combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessariò euenit, Martem comburi & in

flammari. Cum igitur ex rebus constituatur inflammabilibus cementum, patet causa illius inuentionis necessaria: & fuit, vt omnia combustibilia adurerentur. Cum igitur vnū solum sit corpus incōbustibile, solum illud, aut ad illius naturam preparatum, in cemēto saluatur. Durant tamen quēdam magis, quādam verò minus in cemento. Quę verò magis, & quę minus, nota sunt cū causis diētis. Durant igitur plus Luna, minus verò Mars, adhuc verò & minus Iupiter, minus verò & adhuc Venus, minimè verò Saturnus.

*Cementi examen quomodo sit componendum
& exercendum. Cap. XXXV.*

NArremus igitur cementi modū. Cunque cognitu nobis sit maximè necessarius in perfectionis examine, dicimus quod illius compositio est cum inflammabilibus rebus. Et sunt huius generis res omnes denigrantes, & fugientes, & penetrātes, & cōburentes: sicut est vitriolum, sal ammoniacum, & æris flos, & lapis fictilis antiqui contriti, & sulphuris minima quantitas, aut nihil, & virilis vrina, cum similibus acutis, & penetrantibus. Incementantur igitur hæc omnia cum vrina virili, & super corporis illius tabulas tenues ponuntur, de cuius intentione sit p̄bationis examinari iudicio. Dehinc verò tabulæ conclusæ in fictili vase extendantur super cratem ferream, ita tamen, quod v-

na ex eis alteram non tangat, vt liberè ignis virtus ad illas percurrat æqualiter, & sic tri- duo in igne forti conseruetur fictile. Cautela tamen adhibeatur, vt igniantur tabellæ, sed non fundantur. Post tertiam autem diem ta- bellas omni impuritate mundas inuenies, si in perfectione illarum extiterit corpus. Si verò non, corruptas omnino & calcinatione combustas. Quidam tamen ponunt ad in- flammationem tabellas, absque compositio- num cemento, & depurantur similiter, si per- fectionis sint corpora. Si verò non, combu- rantur omnino. Longiori tamen combustio- nis spacio in hoc vltimo egent examine, quæ sola ignis inflammatione perficitur, quæ quæ cementi examinantur iudicio. Sed cum Lu- na quidem à Solis natura non multa distet differentia, pauco administrationis modo in iudicio cum illo quiescit. Et neque separa- tio corporum fit ab inuicem in his duobus examinis generibus, nisi propter diuersita- tem compositionis substantiarum eorum: quæ ex eo resultat fusionis diuersitas, & spissitu- do, & raritas: quæ quidem separationis sunt causæ, quia propter illorum fortè compositio- nem non corrumpitur illorum substantia à substantia corporis extranei, cum non fiat il- lorum per minima mixtio. Et ideo necesse est, illa de commixto à se inuicem separari, sine corruptione totali illorum essentia. Quam-

obrem administratio corporum imperfectorum completa, dignoscitur, cum eiusdem fusionis, & ignitionis, & soliditatis, administrationis reperta sunt ingenio.

De ignitione. Cap. XXXVI.

Restat igitur ut capitulum de Ignitione tradamus. Dicimus igitur, quoniam corpora maximæ perfectionis cum ignitione determinatâ, reperta sunt ignem suscipere ante fusionem illorû. Et ideo dicimus, si alterationem illorû completam adinvenire conamur, necesse est ad fusionem illorum corpora administrata redigere. Et est scilicet, ut priusquam fundatur perfectionis corpora, ignitionem suscipiant cum inflammatione, cælestini coloris amœnitatis, priusquàm perueniat illorû ignitio ad albedinem ignis, quam oculus nequaquam possit conspiceret. Patet igitur ignitionem illorum perfectâ compleri ante fusionem, cum rubore intenso, & non cum albedine, quam non possit conspiceret oculus. Si enim priusquam igniantur administrata fundantur corpora, in cõplemento non sunt. Si verò & igniantur cum labore & ignis expressione forti, non est illorum administratio vera. Et hoc quidè in mollibus. Idem verò in solo Marte contingit colligi. Non enim non ignibilia de facili ignitionem præparationis modò suscipiunt, neque non fusibilia fusionem rectam, quâ in
perfe-

perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione flammam amœnitate cœlestini coloris non prætendant administrata, non est illorum completa administratio. Et si minuitur aliquid ponderis, coloris, pulchritudinis, ignitionis, & similibus ex præparamenti differentiarum bonitatis inuentum astutia, non fuit artificis indagatio.

Reiteratò igitur inquirat, donec inueniat cum modis diuina bonitate collatis.

De fusione.

Caput XXXVII.

IN fusionis igitur narratione sufficientiã tradamus, secundũ quòd examen est corporum omnium ad ignitionem illorum certam. Dicimus igitur quod vnica est perfectionis fusio cum ignitione, sed non cum cuiusque ignitionis genere, sed cum ignitione in qua non albescit omnino corpus, & cum ignitione in qua non fit fuscedo igni adueniens, & in qua non subitò post ignitionem fundatur, & liquefcat corpus vt fluat. Igitur cùm se fuderit corpus ex minima ignis pressione debilis, aut sine ignitione, aut cum ignitione fusca, huius præparationis necesse est corpus imperfectionis esse vnumquodque imperfectorum corporum, in artificio diminuto. Et si post fusionem

infrigidari omittatur, & omnino subito in nigredinem illius vertatur ignitio, & ob hoc quidem prius quàm dure scat, ignitione perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunq; generis illud extiterit. Sed iudicari quidē expedit mollitiei hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressione fortis & violenti fiat illius ante fusionem ignitio & radio fulgoris inæstimabilis albescentis omnino, iam nō perfectionis, sed duritiei alteratū est corpus. Et ob hoc quidem si post illius fusionem ab igne tollatur, & subito induretur, vt non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam non Lunaris aut Solaris perfectionis corpus existit, cuiuscunq; generis & preparationis corpus fuerit admiratum, sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis, triplicem in fusibilibus ignitionem ante liquefactionē substantiarum illorum experimento recolligi: vnā scil. fuscā: alteram verò rubeam & claram, albissimam verò tertiam, radio fulgentem. Prima quidē est mollium, secunda perfectorum, tertia verò durorum corporum ratione & experimento probatur. Sed & qui harum omnium ignitionum desiderat gradum perquirere, omnia fusibilia consuet corpora, & ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionem completam,

tam, & considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, & sic quidem inueniet: aliter verò nō. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis, atque determinandis examinationis maneriebus. Et hæc itaque de fusione dicta sufficiant.

De expositione corporum super vapores acutorum.

Caput XXXVIII.

PROsequentes igitur sermonis complementum, de corporum expositione super acutorum vapores narremus. Dicimus igitur, quòd perfectionis videmus corpora super acutorum vaporem exposita, acrium videl. ponticorum & acetosorum, similiter omnino aut nihil florere, aut amœnissimum cœlestinum florem emittere. Sed solem purissimum non florere. Lunam verò aut solem non purum super acutorum vapores exposita, florere cōperimus, & cœlestinū amœnissimum, amœnius solem q̄ lunam. Et ob hoc igitur naturā imitantes, & nos similiter in præparatis colorē cœlestinū creemus corporibus, qui per argenti viui bonitatem perficitur, vt sufficienter à nobis narratū est in præcedentib. nostri sermonis. Quæcunq; igitur præparata corpora super vapores acutorū extiterint, & cœlestinū nō creauerit a-

incenitatis colorem, non sunt in præparationis complemento totali. Itaque est ex corporibus quoddam, quod rubeū fuscum, aut citrinum fuscum viriditati admixtum colorem in examine ponticorum floret in superficie sua, vt huius generis est Mars. Quoddam verò viride fuscum in superficie floret, cælestino admixtum turbido, & huius generis est Venus. Quoddam verò albū fuscum, & huius generis Saturnus comperitur. Quoddam verò album clarum, & huius generis est Iupiter. Quia igitur maximè perfectum corpus minimè floret, aut nihil: & si quid floret, tardissimo temporis floret spacio. Et Iupiter quidem omnium tardissimè inter diminuta à perfectionis complemento corpora gummositate suam floret. Ideo per huius magisterij examen consideramus Iouem, maximè perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo pertractatum temperanti genere consistat corpus, si rectè horum consideraueris ordinem, quæ narrauimus in hoc capitulo. Sin autem non, tuæ impudentiæ.

De extinctione ignitorum.

Cap. XXXIX.

IN extinctionis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur vtrum in perfectione magisterium consistat. Primum igitur, si ignitum corpus in liquore extinguatur: & Lunare quidem album non fiat, & Solare citrinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est in complemento alteratio magisterij. Vt si quidem in reiteratione suæ ignitionis & extinctionis in aquis salium aut aluminum cuiuscunque generis administratione creatis, scoriam nigredini affinem in sua superficie prætenderit: aut extinctione illius in sulphuribus, & ab extinctione, ignitionis reiteratione multa euanuerit: aut nigredine fœda se infecerit: aut omnino per mallei compulsionem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si ex salis ammoniaci, & viridis æris, & puerilis vrinæ mixtionis cementatione, aut in natura consimilium, & ad ignitionem positum, & post ignitionem & extinctionem sui, ad extensionem similiter Lunare vel Solare ex toto colorem amiserit proprium, aut scoriam creauerit, in corruptione constat corpus adhuc permanere sophistica. Vnam tamen generaliter tibi

tradimus regulam certam, quod tam in dictis quàm à nobis dicendis examinibus, si quid ex perfectionis differentijs alteratum commutauerit corpus ponderis, videlicet aut coloris, non rectè, sed phantasticè indagauit artifex opus: quod non peculiolum, sed perditionis est potius.

De adurentis sulphuris admixtione.

Caput XL.

EX sulphuris igitur mixtione, vtrum in perfectione consistat magisterium, approbatur similiter, quia experientia nostra inuenimus sulphur corporibus commixtum, quædam magis, quædam verò minus comburere: & quædam à cõbustione illius redire, quædam verò non, nostro comperimus artificio. Et ex hoc itaq; differentia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora præparata in complemento sophistico. Igitur cū inter cætera corpora cuiusq; inuenimus generis, solem minimè per sulphur comburi: abhinc verò & postea Iupiter, deinde verò Luna, post hoc Saturnus, & facilius quidem his omnibus Venus, facillimè Mars per sulphuris oleaginitatem comburitur. Ideo per hoc notatur quod magis, quod minus naturæ perfecti appropinquat. Et ex diuersitate colorum post corporum combustionem perquiri potest, in quo alteratur

ratum genere ex suæ naturæ radice corpus consistat: quoniam sol quidem citrinum intensum, aut rubeum clarum, Luna verò nigrum cœlestino admixtum, Iupiter verò nigrū, modica rubedinis tinctura admixtum, Saturnus verò nigrum fuscum, multo rubori & liuiditati admixtū, Venus verò nigrum, liuiditati admixtum, multa præexistente cōbustione sulphuris, pauca verò præexistente combustione nitidissimè, & amœnū violaceum protendit ex sulphuris commixtione colorem: Mars verò in omni combustionis genere nigerrimū fuscum colorē creat. Ex reductione autem à sulphuris cōbustione notatur similiter diuersitas in corporibus. Quædam verò redeunt, quædam verò ignis expressione à reductione cum sulphure recedunt, aut totaliter, aut eorum quantitas maior: quædam verò in suæ naturæ corpora, quædam verò in aliud quàm suæ naturæ redeunt à cōbustione ad corpus. Redeunt ad proprij naturam corporis, à sulphuris combustione sol & luna: recedūt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partem. Saturnus verò non ex toto recedit, sed quandoq; maior, quandoq; verò minor illius deletur pars. Horum autē contingit diuersitatem existere propter naturam rerum & corporum, & administrationis eorum in opere

præparationis differentiam, quia scilicet ex subita ignis expressione de reductione Iouem deleri contingit: ex successiva verò & paulatiua, & Saturnum & Iouem saluari. Eorum tamen reductio in alieni corporis potius quàm proprij naturam vergit. In clarum quidem videlicet antimonium Iouis: in fulcum verò Saturni conuerti reductionem repertum experientia nostra extitit. Venerem verò minui in ignis reductionis impressione: Martem verò magis contingit. Sed Veneris quidem est reductio ponderosa, & citrina, fusca, & mollis, nigredinem participans, cum sui augmento ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alteratorum natura corporum.

De Calcinatione & reductione.

Caput XLI.

DE caleinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Innuimus igitur, quòd perfectionis reperta sunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione ex bonitatis differētij, nihil coloris, ponderis, aut quantitatis, de qua curandum sit nimium: aut fulgoris perdere, quantumcunque reiteretur ad illa operationis illarum multiplicitas. Et ideo si per reiterationem modorum calcinatio-

cinationis & reductionis à calce, ex omnium metallorum alteratorum genere, bonitatis differentijs perdant aliquid, æstimandum putes sophisticè perquisitionem artificem indagasse. Quamobrem igitur ad illas exciteris, vt eas cognoscas.

De facili & difficili susceptione argenti viui.

Caput XLII.

IAM igitur vobis patuit veridicè, maximam argenti viui quantitatem continentia perfectionis existere corpora: & ideo maximè argento viuo amicari. Quamobrem autumandum corpora magis perfectioni approximare, quæ magis amicabiliter argentum viuum combibunt. Et huius est signum argenti viui facilis susceptio à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, siquidem alteratum corpus de facili in sui substâtiam argentum viuum non suscipiat, à perfectionis maximè complemento distare necesse est.

Recapitulatio totius artis.

Caput XLIII.

QVia pertractauimus huius magisterij causarum sufficientiæ experientias notas, secûdum nostri propositi sermonis exigentiam, restat nos ad comple-

mentum totius operis diuini peruenire in capitulo vno, & in summam contrahere sermonis abbreviati in capitulis dispersum magisterium. Dicimus igitur, quòd totius operis intentionis summa non est, nisi vt sumatur lapis in capitalis notus: deinde verò cū operis instantia asfiduetur super illū opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundatur à corrumpente impuritate, & est scilicet sublimationis perfectio, vt cum ea subtilietur lapis, donec in vltimam subtilitatis puritatem deueniat, & vltimò volatilis fiat. Ab hinc verò cū fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundi præparationis gradus meta consistit. Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in vltimo consistit præparationis complemento, scilicet vt iam fixum lapidem cū modis sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò volatilem, & iteratò volatilem fixum, quousque fluat & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, resultat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis, alterationis diuersitas, vt ex medicinis quædam quidem sui centuplum, quædam verò ducetuplum, quæ-

quædam tercentuplum, quædam verò mil-
 lecuplum, quædam verò infinitum Solifi-
 cum, & verum perfectionis Lunificū trans-
 mutet corpus. Abhinc igitur & vltimò ten-
 tetur, vtrum in perfectione consistat magi-
 rium.

*Quem modum author in arte tradenda ser-
 uauerit.*

Caput XLIIII.

Sed ne nos quidem mordeamur ab inui-
 dis, narramus quòd non tradidimus sci-
 entiam nostram sermonis continuatio-
 ne, sed eam sparsimus in diuersis capitulis.
 Et hoc ideo, quòd eam rã probus quàm im-
 probus, si continuè fuisset tradita, vsurpas-
 set indignè. Et eam similiter occultauimus,
 vbi magis apertè locuti fuimus: non tamen
 sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie
 artificè allocuti fuimus, & tali sermonis mo-
 do eam ascripsimus, quàm solius Dei altissi-
 mi, benedicti, sublimis & gloriosi, & nostræ,
 qui illam scripsimus, mēti recolligi accidet,
 aut diuinæ gratia bonitatis perfusi, quæ cui
 vult largitur, & subtrahit. Non desperet igitur
 doctrinæ filius, quia si illam quæret, eam
 inueniet: non doctrinæ, sed propriij motus
 indagacione naturæ: quia qui per suæ indu-
 striæ bonitatem quæret, scientiam inueniet.
 Qui verò per librorum insecutionē quæsiue-
 rit, tardissimè ad hanc perueniet artem pre-

ciosissimam, quia nobis solis, artem per nos solos inuestigatã ædidimus & non alijs, verissimam tamen & omnino certam. Solùm igitur prudentes ad artem allicuimus, & per ingenia à nobis tradita viam inuestigationis eisdem exposuimus. Non autem eam inuentam nisi solis nobis scripsimus, sed & inuentionis modum & modorum ingenia. Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex, & Dei donum altissimi se adinuenisse lætabitur. Ad artis igitur excelsæ perquisitionem hæc dicta suffi-

cient

Libri Secundi summæ perfectionis Gebri,

FINIS.

GEBRI